Klicpera, Václav Kliment
Poslední prázdniny

PG
5038
K56
P6

Poslední prázdniny.

Fraška v trojím dějství

od

V. K. Klicpery.

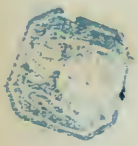

VYŠEHRADSKÁ

V Praze.

Nákladem Dra. J. A. Gabriela.

1850.

Osoby:

Oliva,
Jilek, } právníci z Prahy.
Chvojka,

Konvalina,
Jahodník, } Vratislavští studenti.
Bavlník,

Sedm jiných Vratislavských studentů.

Lebeda, majitel dvorce pohraničného.

Růžena,
Hortensie, } jeho dcery.
Anjelika,

Bolehlav, pláteník,
Rozpuk, papírník, } jejich nápadníci.
Bedrník, pilař,

Heřmánek, pomezní ouředník.

Kmínek, jeho kancelářský.

Pohořalský, starý houslista.

Jalovec, pomezní strážník.

Devět jiných pomezních strážníků.

Krušina, hostinský.

Kuklík, jeho posluha.

Routa,
Moruše, } horské dívky.
Kokoška,

Ženská čeleď, starší i mladší horní lid obojího pohlaví.

Místo děje: Hřeben krkonošský a blízká oudolí.

PG
5038
K56

Dějstvi první.

Výjev první.

Veliká hostinská světnice v tak nazvané boudě pohraničné. Jediný vchod zadu, poněkud v pravo. V levo okno, pod oknem na lavičce tři pocestní torbice. V předu na obou stranách stoly se stolicemi. V pravém koutě veliká kamna, okolo nich široké lavice. Na lavicích těch stojí mnoho krajáčů s mlékem, jakož i mnoho dřevěných, kulatých a podlouhlých nádobek čili forem na sýr. Před kamny stojí veliká máselnice a v ní tluk, od něhož šňůra dírou ve stěně ven běží, kdežto na vodním kole upevněna jest, tak že se máslo bez přičinění rukou lidských tluče. Jedna dívka s dřevěnou lžicí máslnice si hledí, druhá s mlékem a se sýrem se zabývá, odnášejíc a přinášejíc. U stolu v levo sedí **Oliva** a **Chvojka**, u nich stojí **Krušina**.

Krušina. Nuž, a jak se Vám líbí slezká Teplice?

Chvojka. Jestiť to proti naší české Teplici toliko Teplička; ale má také své půvaby. Milostná to krajina —

Oliva. A dívky ještě milostnější. Věru, ty štěbetavé, bystromyslné Slezačky jsou plné kouzlů a čárů. Ať jsou živy! (Pije.)

Krušina. Proto Vás tam také na celých pět dni přičarovaly. Jak jste byli s kuchyní spokojeni?

Chvojka. Nehrubě; není přes naši českou kuchyni —

Oliva. Totiž přes Vaši kuchyni, pane Krušino! Po Vaší uzené kýtě se nám tam zastesklo.

Chvojka. Buďtež zdráv, pane hostinský!

Oliva. At jest živ tatík Krušina! (Pijí.)

Krušina (posmekne). Se sklepem jste se bez pochyby také seznámili?

Chvojka. K nemalému zármutku. V celé Teplici není tolik břichatých sudů vína, co Vy jich tady ve skalní jeskyni chováte; o dobrotě ani nemluvím.

Oliva. Ta čest se Vám musí dát, pane Krušino! Zdejší velikánská příroda jest plná zázraků; leč mezi nimi není sklep Váš ten nejposlednější.

Chvojka. U všech všudy! kdypak se tu v té poustevně dočkáte hrdel na tak bohatou zásobu? Vaše léto jest tak kratičké!

Krušina. Aj, což léto! Když zapadnu sněhem: tu u mne teprv počne živobytí. Přijďte sem ve svaté tři krále, aneb v kteroukoli masopustní neděli, a najdete tu tolik saní, co v severním Rusku na zimním trhu, jak mi tamnější cestující vypravují. Znáte tamto můj prostranný sál! Ten jsem nadarmo

nevystavěl a tak draze nevyšňořil; tam by jste slyšeli hudbu, Vaši pražskou hudbu, a viděli byste ples, žebyste se na žofinském, a neb alespoň na střeleckém ostrově býti viděli, a o novém zázraku mluvili. Pak ovšem není divu, když se čas časem prázdný sud ze skalní jeskyně — jak můj sklep nazýváte — vyvaluje. — Leč abychom tu Teplici nezamluvili —

Chvojka. Zamluvme a zapomeňme ji; jestiť ona příliš teplá.

Krušina. Jak to?

Chvojka. Totiž tak teplá, že se tam naše měšce jako máslo na slunci rozhřály a rozpustily, tak že nám v nich ničehož nezůstalo.

Krušina. Jest mi srdečně líto.

Oliva. Vidíš! neřekl jsem to, že nás polituje? Pan Krušina jest spoluoutrpný muž.

Krušina. Spoluoutrpný, ale i také poněkud sebeoutrpný. Za těch čtrnáct dní, co jste sobě tuto mou světnici středem svého sem tam cestování udělali i také na mé tabulce se toho nahromadilo —

Chvojka. A tak! bojíte se o zaplacení —

Oliva. Aj, aj, pane Krušino! tak šlechetný, na starých, počestných mravech zachovalý muž, a tak nedověrný —

Chvojka. Což pak ta lakoat, ta samozištnost

našich tam hostinských na rovinách i Vašich nebenosných hor již dostoupila?

Oliva. Což nevíte, že náš soudruh, spanilomyslný Jilek, náš roztomilý bratříček a přítel, právě na cestě jest pro novou potravu našich měšců, a že se co nevidět navrátí?

Krušina (jenž nadarmo k slovu přijíti usiloval). Každé psaní nedojde svého místa —

Chvojka. K našemu poručníkovi tak jistě a bezpečně dojde, jako slunce k svému západu!

Krušina. Páni poručníci si s penězi dávají na čas!

Oliva. Náš poručník jest blahomravný, jemnocitný muž!

Chvojka. Aj, aj, pane Krušino! Vaše ctihodná tvář spadla s Vás, a vyhlížíte černý, jako havran černý!

Oliva. Od té chvíle nechutná mi Vaše víno! (Odstrčí sklenici.)

Chvojka. Vaše uzená kýta ztratila svou dokonalost!

Oliva. A Váš kořenný sýr jest horší, nežli u nás ta nejbídnější homolka!

Krušina. Pánové! pro Bůh Vás prosím, dejte mi přijíti k slovu! Vždyť se na mne řítíte, jako ostřížové na mladého zajíce. Tatík Krušina není žádná

nešvára, aniž žádný vydřigroš! Vaše klenoty, ježto jste mně tu v zástavě nechali, vyrovnávají se celé mé tabuli i s Vaším velikým počtem; nemám tedy starosti, že nepřijdu k svému. A však tyto stkvostnosti jsou bez pochyby drahé dárky a neb svaté pozůstatky Vašich zemřelých rodičů, a zajisté jste do našich hor nepřišli, abyste je tady pohrobili.

Oliva. Nikoli, proto jsme sem nepřišli.

Chvojka. Ty mají býti drahou památkou, průvodcem a štítem našeho živobytí.

Oliva. Tatík Krušina tak zle nemyslí.

Chvojka. Zapíme to!

Oliva. Dolů s tím! (Pijou.)

Krušina. A však chci a musím připomenouti, že pro svou kapsu příliš dlouho v okolí našem trváte. Roztrhne se Vám, ani se nenadějete. Vítr tady stonásobně tráví; tělo žádá posily; co se s našich skalních hradů vidí, toby se rádo navštívilo: proběhnouti naše velké krásy dá se zapraviti ourokem; leč dlouhé tady meškání pohltí hezký kapitál!

Chvojka. To jest jiná! tato otcovská péče zasluhuje také upřímnosti. Vězte, tatíku Krušino! že jsme tímto rokem studia svá na universitě pražské dokonali, že nám vypršel studentský náš věk. Jsou to poslední naše prázdniny. I zachtělo se nám

té nepoutané svobody ještě použíti, a s ní navždycky se rozloučiti. Náš poručník neodporoval, a proč ež jsme se, jako ptáci, s lehkou ještě myslí do světa pustili. Tyto vlastenské hory nesčíslným divem svým nás zajaly, a v nich sobě potrváme. Ať jest živ veliký duch Krakonoš!

Oliva. Jemu buďtež poslední naše prádniny zasvěcené! (Pijou.)

Chvojka. Zejtra nám dáte posla do Zámrsk.

Oliva. To prý jest teprv zázrak boží, ten jediný na zemi.

Chvojka. Skalní to, velikotvárné město!

Krušina. Pravda, pravda! My Čechové máme se všickni co modliti a děkovati, že toliko skalní jest.

Oliva. Proč?

Krušina. Kdyby bylo stříbrné, již by ho tu dávno nebylo, a počet mých letních hostů o polovici by se zmenšil.

Chvojka. To jest pravda. Líbati budu ty vlastenské skály!

Výjev druhý.

Jilek, Kuklík, předešlí.

Jilek. Buďtež veselí, bratří! požehnaná byla cesta má!

Kuklík. Požehnaná byla cesta naše!

Oliva. Vidíte, tatíku Krušino? Třetí sklenici sem!

Krušina (přinese s rohatiny třetí sklenici).

Jilek. Jestiť to hezký kus cesty do Marešova.

Kuklík. Zpropadený kus cesty!

Oliva a Chvojka. Vypravuj, Jilku, vypravuj!

Jilek. Šel jsem cestou k vrchnostenskému ouřadu.

Kuklík. Zrovna k ouřadu.

Jilek. Anto se tážu, nepřinesl-li jejich posel z Trutnovské pošty list s penězy s tím a takovým to nápisem: nemálo se divili.

Kuklík. Ano, oči na nás vyvalili.

Jilek. Slovem, tam nebylo nic.

Kuklík. Pra nic.

Jilek. Již se vracím k malé Oupě — s jakým to citem, můžete sobě pomysliti.

Kuklík. To si můžete pomysliti.

Oliva a Chvojka. Dále, dále!

Jilek. I jdu tak, na vše strany se ohlížeje, okolo ouhledného obchodního domu, a před skladem stojí majitel jeho — vlídný to muž prostředního zrůstu — jenžto si mne žádostivě prohlíží. — „Zdá se, že něco hledáte, mladý pane!“ — volá na mne pan Řepka — tak se tuším jmenuje —

Kuklík. Ano, Řepka, co prodává také ty brusy.

Jilek. „Ovšem žeť hledám“ — odslovím přesmutně na to. A tu on, kdo jsem, odkud, jak mi říkají a t. d.

Kuklík. A tak dále!

Jilek. Když jsem to všecko věrně zodpovídal: ukáže mi otevřený list, a ptá se mne, zdali to písmo znám? — „To jest ruka mého poručníka, pana doktora Zelinky!“ — vyvolám ve všech žilách obživnuv. — Zkrátka, pan Řepka jest w celé wlasti známý, pan poručník dopsal jemu, on zjednal již posla, jenžto nás stopovati měl, a tu jsou penize, tři sta zlatých, které nám poslední naše prázdniny osladí a okoření.

Oliva a Chvojka. Ať jest živ pan poručník!

Krušina (rychle). Takových je málo.

Jilek. A pan Řepka vedle něho

Kuklík. Juhu!

Krušina. Nehulákej, ty otevřhubo! a přines světlo. Vidíš, že se již soumračí.

Kuklík (odběhne).

Chvojka. Novou láhev, pane hostinský!

Krušina (bere prázdnou láhev se stolu).

Jilek. A co máte k večeři? prošel jsem se, mám hlad.

Krušina. Chystají se pstruhy.

Oliva. Hedbávné to jídélko!

Krušina. Čerstvá uzená kýta —

Jilek. Jen sem s tím. Čím dřív, tím líp.

Chvojka. Kořenným sýrem pak dorazíme.

Krušina (odejde).

Kuklík (se světlem, ve dveřích ho potká). Dobrý večer!

Chvojka. Kuklíku!

Kuklík. Pomalu, shasne mi to!

Chvojka. Zejtra nás povedeš do Zámrsk.

Jilek. Ano, do Zámrsk, tam zůstaneme tři dni. Od tamtud přes Schemberg, Křesov, Landshut a Schmiedeberg sem se opět navrátíme. Poslední to naše prázdniny!

Kuklík (postaví světlo na stůl). Zejtra nemohu pánům sloužiti.

Oliva. Proč?

Kuklík. Proto že je neděle.

Chvojka. Co z toho?

Kuklík. Není to neděle, jako neděle. V černolesním oudolí je posvícení.

Jilek. Uděláme ti w Zámrskách posvícení.

Kuklík. Není tu o najedení; ale —

Jilek. O č jest tu?

Kuklík. S někým se tam sejdu.

Jilek. S kým?

Kuklík. Hehe! se svou Cernuškou.

Jilek. Snad nejsi zamilovaný?

Kuklík. O je! až pod kramflek.

Právníci (se smějou).

Kuklík. Jest Vám to k smíchu?

Jilek. Jak se tady v tom pruhu věčného sněhu a ledu, a v tvém srdci k tomu, láska může ujmouti?

Kuklík. O, v zimě ta láska teprv pálí!

Výjev třetí.

Krušina, předešlí.

Krušina (s ubrusem a jiným stolovým náčiním). Co tu stojíš, zevloune? přinášej jídla!

Kuklík (odběhne).

Krušina (chystaje na stůl.) Dělá se tam hmotná tma. Leč vítr se rozlobil na mračna, rozežene je, a za hodinu bude měsíc vycházeti. Stojí to odtud za podívání, pakli jste tento východ ještě neviděli.

Oliva. Vycházíť měsíc bez pochyby tak, jako slunce?

Krušina. Nikoli. Slunce tmy noční svou vlastní světlostí poráží, měsíc toliko odbleskem slunečním. Jestiť to docela jiné světlo, a pročež i také jiné osvětlení.

Chvojka. Vy jste učený pan hostinský.

Krušina. Naše veliká příroda nás ledačemus naučí. —

Kuklík (přináší jídla. V tom se venku několikrát po sobě z bambitek silně vystřelí. Kuklík se lekne a pustí vše na zemi).

Právníci (vyskočí). Co jest to?

Jilek. Loupežníci!

Oliva. Pašerové!

Chvojka. Pomezní stráž!

Krušina. Ani jedni, ani druzí. (Ke Kuklíkovi.) Seber to a přines jiná jídla! Slyšíš to ponejprv, Ty bezhlavý troupe?

Kuklík (sebrav talíře a jídla odejde).

Krušina. Posaďte se pánové, a odpusťte tomu nejapnému motovidlu.

Jilek. A však ty silné rány —

Krušina. Jsou k smíchu. Ti slezští pánové mají ve zvyku přinášeti bambitky s sebou, a dostoupivše hřebenu našich hor, jakoby Krakonošovi na čest, vystřeliti. To jest ten celý hřmot!

Jilek. To jest také k smíchu, tady, v té nebesáhlé vysokosti, v tom moři prázdného povětří z bambitky vystřeliti! Ani pták v tom nejblížším lese to nezaslechne, a panna Ozvěna jim na to ani neodpoví. (Všickní tří sednou.)

Krušina. A předce jste se toho lekli, a střelcové došli žádaného cíle. Pochloubati se tím chtějí, jiného nic.

Hlas venku. He! hola! světlo sem!

Krušina. Tu je máte!

Dívka jedna (otevře dvéře).

Výjev čtvrtý.

Konvalina, Jahodník, Bavlník, sedm jiných studentů, předešlí, na to Kuklík.

Konvalina. Dobrý večer, pane hostinský! Na mou drahou čest, když není v kalendáři měsíce, mělo by ho alespoň ve Vaší tmavé síni býti. (Hodí bambitku na stůl a skládá tobolku u stěny.)

Jahodník a ostatní (učiní taktéž)

Krušina. Kdybych se byl nadál, že tak vzácní hosté přijdou, byl bych byl dal měsíc i slunce vyvěsiti. — Pěkně vítám z Lehnice, čili ze Swidnice —

Konvalina. Z Vratislavi, pane hostinský! (Všickni okolo stolu v pravo usednou).

Kuklík (přinese jídla).

Krušina. Dej sem, a poslouž pánům Vratislavským. (Vezme od něho mísy a nese je na stůl w levo.)

Kuklík. Co se pánům líbí?

Konvalina. Přede vším světlo.

Kuklík. Totiž sem, na stůl? — A co potom?

Konvalina. Přede vším světlo!

Kuklík (odejde).

Konvalina. Pane hostinský!

Krušina (přejde k nim). K službám.

Konvalina. Dalekoli máme od tud do Zámrsk? —

Krušina. Pět českých mil.

Konvalina. Jaká jest ta česká míle?

Krušina. O něco delší, než Vaše slezká. Měřil prý ji ženich s nevěstou, když se měli na dvě léta loučiti.

Kuklík (přinese světlo). Co teď?

Konvalina. Hodnou láhev pramenní vody.

Jilek. Víno, pane hostinský!

Krušina. Poroučejte, páni! (Jde pro prázdnou láhev ke stolu)

Chvojka. Tatíku Krušino! ta uzenina se jí, jako lehýčký dortík.

Krušina. To mně těší; dejte si jí chutnati. (Odejde.)

Kuklík. Máme dobré pivečko.

Konvalina. Kdož by pil pivo, kde se tak výborná voda z lůna věčných skal temení! Pivo máme ve Vratislavě každý den.

Kuklík. Mám přinésti pstruhy, kozí plícka, uzenou kejtu, a nebo —

Konvalina. Máme svou vepřovou pečeni. — Sem s ní, pane kamaráde!

Jahodník (dobyv pečeni z tobolky na stůl ji položí). U velikého krále, stkvostná jest to pochoutka!

Kuklík. O je! vepřová pečeně z Vratislavi, a naše studená voda k tomu! Totě dostanete břicha bolení?

Chvojka (hodně na hlas). Dobré chutnání a šťastné zažití!

Konvalina. Chleb a vodu, odejdi!

Kuklík (odejde).

Jahodník. Slyšels to, pane kamaráde? to přání platilo nám; nabírají nás.

Konvalina. Jsou to císařští, tak svědčí jejich kvasovnictví. Žaludek jest jejich bůh, neumějí než hejsovati a hodovati.

Krušina (nesa víno jde s ním ke stolu v levo).

Konvalina. Na mou drahou čest, ukážeme jim, že také obraz svého země pána v kapse nosíme. Co myslíte, páni kamarádi?

Jahodník. U velikého krále, to jest nadherná myšlénka! Ať uvidí, že také umíme panketovati!

Ostatní Vratislavští. To jest bohatýrský nápad! —

Kuklík (přinese chleb a vodu).

Konvalina. Pane hostinský!

Krušina. Co ráčíte, páni?

Konvalina. Přineste nám láhvici Uherského, a deset skleniček k tomu.

Krušina. Má se státi.

Jilek. He, tatíku Krušino!

Krušina. Co se líbí?

Jilek. Přineste nám deset láhvic českého, a tři čerstvé sklenice k tomu.

Krušina. S radostí! Kuklíku! pojď si pro svůj podíl. (Odejdou.)

Chvojka (hlasitě). Jen aby těm Vratislawským pánům tolik uherského na noc neškodilo.

Oliva (polohlasitě). Mlč, bratře! dostaneme šarvátku!

Chvojka. Nebude škoditi, také náleží k poslednímprázdninám.

Konvalina. Rád se podívám, kdo ty české pány bude na seno odnášeti.

Jahodník. U velikého krále, budouť oni sotva cítiti, zdali na seně, čili pod stolem leží. Hahaha!

Ostatní Vratislavšti. Hahaha! (jedí a vodu pijou.)

Jilek. To byl vtip, ten přichází z vody.

Chvojka (zpívá):

Žába pro to kuňká,
Že jen vodu zuňká — Hahaha!

Oliva a Jilek. Hahaha!

Konvalina. Slyšeli jste, páni kamarádi? to byl vtip z vína.

Chvojka. Znáteli pak, bratři! tu pověst o devíti krejčích, co vylezli s bambitkami na štěpánskou věž, a vystřelivše tam, myslili, že celou Vídeň hrůza obejde?

Jilek. Byliby děla s sebou vzali; ale muselo by tisíc krejčů býti na jedno dělo. Hahaha!

Jahodník (vyskočí). U velikého krále, teď jest toho dost! Jsme akademikové!

Konvalina. Na mou drahou, čest tipáni chtějí

zaplatiti sobotales, abychom je naučili hostinské zdvořilosti! (Vstane také.)

Ostatní Vratislavšlí (taktéž vstanou)

Jilek. Jeden každý zůstaň u svého stolu!

Konvalina. Příhradu mezi naším a svým stolem sami jste porazili!

Chvojka. A pročež musíme do sebe, není-li pravda? Nuže — (Vyskočí a postaví se proti němu.)

Oliva a Jilek (učiní taktéž).

Dívky (chopí se máselnice a krajáců, odnášejí to ven a tam zůstanou).

Výjev pátý.

Krušina s láhvicemi v košíku, Kuklík se svou láhvicí a se skleničkami, předešlí.

Krušina. He, hola!

Kuklík (silným hlasem). He, hola!

Krušina. Pro dobrý Bůh, co se tady děje? to nejsou ani císařská, ani královská práva!

Kuklík. To nejsou práva!

Krušina. Jak jste se do sebe dostali? Vždyť pak jste spolukmenovci, koluje ve všech slovanská krev! Vaši otcové nebyli toliko svorní sousedé,

ale i spoluměšťané. Vaši země pánové jsou velikomyslní přátelé, a Vy byste tady, kde sobě říše jejich ruce podávají, krvavě proti sobě bojovali? (Ke Konvalinovi.) Prosím, jak Vám říkají?

Konvalina. Konvalina.

Krušina (k Olivovi). A jak Vy se jmenujete?

Oliva. Oliva.

Krušina. Tu to máme! nejsou to slovanská jména? nemá jeden každý jménu svému dělati čest? Tu jest Konvalina, něžná a libovonná květinka; a tu dokonce Oliva, blahodějný strom, a krásný obraz pokoje a míru, a ty by se měly proti sobě bouřiti? Kdo pak zavdal příčinu? —

Chvojka. Vezmi si to ďábel, mně se zdá, že já! — (Jde k svému místu.)

Všickni (se k stolicím svým vrací).

Krušina. První příležitost, jak se mi zdá, byla ta nešťastná střelba. (K císařským.) Poznejte lépe jinochy slezské, a budete je milovati. Co se Vám na nich přepiatostí a marnochlubností zdá, jest jejich národní mrav. (K Vratislavským.) To jsou páni právníci z Prahy, užívají svých posledních prázdnin, a tuť sobě, přílišnou svobodou opojeni, jak říkáme, poněkud z kopýtka vyházují. Odpusťte jim; víteť Vy dobře, že spasitelněji jest odpouštěti,

nežli se mstíti. Podejte si, pánové, ruce; tatík Krušina to svědomitě myslí.

Chvojka (podá Konvalinovi ruku). Odpusť mi, a zapomeň, bratře v Bohu a v povolání občanském!

Konvalina (tiskne mu ruku). Odpuštěno, na mou drahou čest! — Páni kamarádi! všecko ať jest odpuštěno a zapomenuto!

Jahodník. Víno a sklenice sem! U velikého krále, budeme píti na bratrství! (Na obou stranách berou Krušinovi láhve z košíku a naplňují sklenice.)

Krušina. Kuklíku! na rychlost mi přines plnou láhev! Na toto ušlechtilé smíření musím píti i také já. —

Kuklík. Mám pro sebe také jednu přinésti?

Krušina. Vem to vlk, ať pamatuješ, jak se půtky mezi lidmi končiti mají.

Kuklík (stranou). Kéžby se zejtra opět srazili. (Odběhne.)

Konvalina. Sláva slovanským národům!

Všickni. Sláva!

Kuklík (s láhvicemi a sklenicemi).

Krušina. Prosím, pánové! tatík Krušina zůstal po zadu. (Naliv sobě.) Živ budiž můj národ český! (Pije.)

Kuklík. Až na věky věkův, Amen! (Pije.)

Jilek. Ať jest živa Vaše konstituce!

Všickni. Vivat!

Jahodník. Na dobré přátelství!

Chvojka. Trvejž až do naší smrti! (Postavivše sklenice na stoly objímají se a podávají si ruce.)

Krušina. Hleďte, pánové — aby Vás jelen na rohy vzal! — dříve se, co kohoutové, proti sobě čepejříte, a pak bratrsky a sousedsky z jednoho pramene pijete. — Ale tak to pán Bůh káže. Víno, má-li býti dobré, musí se nejprv hodně vykvasiti. (K Vratislavským.) Vy zamýšlíte do Zámrsk; ti pánové tam, bohdá, zejtra také pocestují. Oč, že se z Vás stane jeden poutnický zbor?

Konvalina (podávaje Jilkovi ruku). Pocestujem společně.

Jilek. Co přátelé a bratři!

Konvalina. Na mou drahou čest, to byl bouřlivý a opět jasný večer na horách Krkonošských! — A teď nám, pane hostinský, dejte na patro posvíliti! —

Krušina. Kuklíku! připrav svítilnu.

Kuklík. S mé hlavy se již také stala svítilna. Juhu! (Odejde.)

Krušina. Probudivše se, pánové, dejte pozor, abyste mým kravám a kozám nespadali na rohy.

Jahodník. U velikého krále! měl ste to již dávno dáti zahraditi.

Krušina. Co naši otcové zavedli, při tom zůstáváme. Až několik hostí spadne, a se napichne, pak přijde ostrý rozkaz a bude to!

Konvalina (podá Chvojkovi ruku). Dobrou noc! pane kamaráde!

Chvojka. Dobrou noc, pane bratře!

Konvalina. Zejtra se opět shledáme.

Chvojka. Ať námi osud tak a nebo tak naloží, shledáme se.

Konvalina. Sine odio et ira?

Chvojka. Beze vší nenávisti a beze všeho hněvu.

Konvalina. Pereat, kdo soucestitele svého v nesnázi opustí! (Odejdou. V tom okamžení zazní za oknem zpěv a na housle hudení:)

Hněvej ty se na mne, nebo nehněvej,
Jen mně pozdravení dej! a. t. d.

Oliva. Slyšte pak — nový to zajisté výjev u tatíka Krušiny.

Jilek. Starý to, ale nikoli nepříjemný hlas.

Krušina. Ovšem žeť starý, hahaha!

Jilek (otevře okno). Jen dál, česká pěničko! Musy nemají pod oknem žížniti, pokud jest v světnici sklenice vína.

Pohořalský (venku). Zaplať pán Bůh!

Chvojka. Pro dobrý Bůh, totě Pohořalský z divotvorného klobouku!

Jilek. Co ti to, bratře, napadá? — Toho již dávno hlava nebolí! Odpočívá někde v hrobě i s divotvorným kloboukem!

Výjev šestý.

Pohořalský s houslemi, předešlí.

Oliva. Ať jsem do rána černý, jako mouřenin, on jest to!

Chvojka. Pohořalský, ubohý zpěváčku!

Jilek. Co tě vyhnalo z rakve?!

Pohořalský. Ano, jsem ten ubohý zpěváček, jsem Pohořalský. To mne těší, že mne ti panáčkové znají, a jak pozoruju, i také rádi vidějí. Zaplať pán Bůh! —

Chvojka. Kdož by Tě neznal! Byltě čas, kde tebou studenti všecka města a městečka vymetali.

Pohořalský. Ach ano, vymetali!

Jilek. I vítej nám, šedivá hlavičko! — Ulož mu, bratře Olivo, to ctihodné varito!

Oliva (učiní tak).

Jilek. Pojď, a posaď se na mé místo! — Tak, jez a pí, a mysli si, že jsi mezi dobrými známými.

Pohořalský. Zaplať pán Bůh! (s chutí jí a pije.)

Chvojka (přinese čtvrtou stolici a všecko se usadí). A vypravuj nám, jací to osudové tě provázeli až na tyto nebetyčné hory a do jejich ouvalů?

Pohořalský. Ano, stará muza česká vytisknuta jest až na tyto nebetyčné hory a do jejich ouvalů. — Dejž Bůh, aby se té novější někdy také tak nevedlo! Dá se, panáčkové, smutný můj osud zkrátka povědíti. Ve Vašich tam rovinách nechtěl již žádný písně mé poslouchati.

Jilek. Nediv se tomu, staroušku! Sesivěl jsi, a tvé zpěvy s tebou.

Pohořalský. „Se starými do louže“ — tak zní tam Vaše nejnovější heslo. Co s tou veteší!

Jilek. Česká Musa takořka znovu se narodivši, znovu se odchovala, a rozkvetá ve spanilou dívku.

Pohořalský. Zaplať pán Bůh, a dej jí ztepilého zrůstu, aby se z ní matka stala nesmrtelných dítek! A však ti její pěstounové měli by povážiti: kdyby našich — jak se praví — plan**ý**ch zpěvů nebývalo, že by ani jejich st**ě**pn**ý**ch nebylo.

Chvojka. Ovšem, bez pláni nebylo nikdy štěpu. Leč zanechejme těch postesků, a vypravuj nám dále. —

Pohořalský. Ach, to je chutná uzenina — takové se mi již dávno nedostalo. A jaké to stkvostné víno — zaplať pán Bůh! (Pije.) Nuž, když jsou mne ti mladí zpěváčkové z tovarišstva svého vytiskli, koupil jsem si za ten peníz, který mně pán Strnad na kožením Koliášovi — vždyť ho znáte z divotvorného klobouku — takořka vybojoval, tam ty dobré housle. —

Oliva. Aha! chtěl jsi nechutné své písně jejich zvukem okořeniti?

Pohořalský. Ano — a učil jsem se housti. Leč můžete sobě pomysliti, jaké to bylo liboznění, anto jsem byl svým vlastním učitelem, a nápěvy k svým písním, jako slepá kvočna zrno, v těch pěti strunách jsem hledal.

Jilek. Teď to poněkud lépe chodí, jak jsem zpozoroval.

Pohořalský. Nouze naučila i Dalibora housti! — Jestli že si dříve rozmazlené tam na rovinách uši zpěvu mého nevšímaly: pak přede mnou utíkaly. I putoval jsem k severu, a hledal jsem hrubších sluchů, a tak jsem se až v těchto místech ocítil, kdežto lid toliko písně nebeských pěvců slýchá, a mým zpěvem nepohrdá.

Krušina. Viď, staroušku! v létě by to ještě chodilo?

Pohořalský. V létě ovšem neznám nouze. Sejde se tu lid ze všech dílů světa, a rád poslouchá českou píseň, nechať starou, a sladký nápěv její, a poskytne plišku z měšce svého šedivému zpěvákovi. Zaplať pán Bůh! — Ale v zimě — kdyby nebylo milosrdné Krušinovy boudy: musel bych si v sněhu lůžko vykopati a do něho se uložiti. To jest šlechetnější muž, nežli ten hostinský v divotvorném klobouku.

Krušina. Nepochlebuj, šedivečku! Musíš ty si to teplé lůžko a ten kus chleba zasloužiti. Když není hostí: hraješ mé čeládce, a ta svou práci takořka tancujíc s chutí odbývá. I ty krávy a kozy již ty housle znají, a kdybys jim od rána do večera hrál: celý den se dají dojiti.

Pohořalský. Zaplať pán Bůh! — Líbí-li se, panáčkové! ještě dnes nějakou píseň poslechnouti —

Jilek. Nikoli, staroušku! nechme si to na zejtřek. Jest již pozdě, máš oddechu zapotřebí.

Krušina. Pojď, běloušku! uvedu tě do komůrky.

Pohořalský (vstav vezme housle). To byl utěšený večer. Najedl jsem se, napil jsem se, a slyšel jsem, že tam ve Vašich rovinách na chuďasa Pohořalského ještě nezapomněli. Zaplať pán Bůh! (Odejde s Krušinou.)

Jilek (ho doprovází). Dobrou noc, dědoušku!

Oliva a Chvojka (taktéž vstavše). Dobrou noc!

Jilek. Bratři! ve mně ten šedivec trpké city zbudil!

Chvojka. Tak se mi také dělo. Myslil jsem, že si zašaškuju s ním, a nebylo mi, věru, do smíchu.

Oliva. Tak se dělo zpěvným věkům, tak i celým národům. Pokvetli si, popanovali; přišli pak jiní a mezi divochy je vytlačili!

Výjev sedmý.

Routa, Moruše, Kokoška s krůsnami na zádech, předešlí.

Routa (otevře prozřetedlně dvéře, podívavši se za sebe kývá a rychle pak vejde, Moruše a Kokoška za ní).

Jilek. Hle, hle, tu jdou ještě noclehářky!

Routa. Panáčko é! vidíte, že jste dobří lidé?

Jilek. To jest na svědomí, a rovně i také nejistá otázka. Nebude však bez příčiny. Proč?

Routa. Proto že se zlých bojíme.

Jilek. Přijde na to, kdo jest u Vás dobrý, a kdo zlý.

Routa. Dobrý jest, kdo se naší nouze velikomyslně ujímá.

Jilek. V čem pak pozůstává tato Vaše nouze?

Routa. O, jest hrubě veliká!

Jilek. Předně?

Routa. Klesáme již pod břemenem.

Jilek. Aj, totě lehká pomoc! složte je, a odpočiňte si. Chopte se, bratři! (Berou pozadu krůsny z nich a stavějí je stranou.)

Dívky. Ah, to se nám ulehčilo!

Chvojka (k Moruši). Také jste si nerozumně naložily! — Jest to ta celá nouze?

Moruše. Ani polovička.

Chvojka. Mluv!

Moruše. Máme strachy a ouzkosti.

Chvojka. Strachy? u prostřed tří právníků o posledních jejich prázdninách? Ničehož se nebojte! A ouzkosti že máte? Na ty zavoláme starého Pohořalského, on Vám je zpěvem a zvukem rozežene. (Chce ven.)

Oliva. Ano! ať vyleze z komůrky, budem ještě veselí. (Obrací se taktéž k odchodu.)

Dívky (předběhnou je ke dveřím a zastoupnou jim cestu).

Routa. Nikoli, nikoli! ani zpěvu, ani zvuků! Není nám vesele okolo srdce!

Oliva (ke Kokošce). Mluvtež tedy, čím Vás máme potěšiti?

Kokoška (na stůl pohlédajíc). Máme hlady a žízeň!

Oliva. Proti těm nepřátelům jest nejlepší zbroj: jísti a píti. Obojí ta obrana leží a stojí tuto na stole. S chutí sedejte!

Dívky (žádostivě ke stolu se hrnou a zasednou).

Chvojka. Jsou tě to jen zbytky; ale postaráme se o nový dovoz. He, tatíku Krušino!

Routa (vyskočivše běží za ním) Dostitoho pro nás! Žádného sem nevolejte. Což se nás, tří mužové, horských dívek bojíte?

Chvojka (vede ji nazpět). Není o to, má bujará horačko! a kdybyste byly na každého tři! Ale chceme Vás nasititi.

Routa. Tedy počkejte, až dojíme, co tady jest.

Dívky (všecky tří horlivě jedí).

Routa. Ale nejsme-li my pravé horačky! my sedíme, a panáčkové stojejí. (Jako šípky odletěvše stolice přinesou, a mezi druhé ke stolu je postaví; načež všickni přisednou.)

Moruše (napivši se s podivením na sklenici se dívá). Aj, co jest to za silný nápoj? Myslila jsem, že to voda.

Oliva (sedě vedle ní). Jest to víno.

Dívky. Víno!

Jilek. Což je neznáte?

Routa. Nosíváme je; ale nikdy jsme je nepily.

Jilek. Tady, nosíváte víno? máte snad nějaký obchod ve víně?

Dívky (začervenají se a ouzkostně všecky najednou zvolají). Žádný obchod! neměly jsme nikdy obchod, ani nevíme, co to jest!

Jilek. Nu, nu! proč se tedy plašíte? Nechtěl jsem Vás tím pohoršiti! (K Routě vedle něho sedící.) Jak se jmenuješ, mé dítě?

Routa. Routa.

Jilek. Proto tak silně, leč i také líbezně voníš! jsi zahradní, nikoli lesní bylina.

Routa. A předce jsem víc v lese, nežli v zahradě.

Jilek. Snad to Tvůj obchod s sebou přináší?

Routa (sebou trhne). Opět s tím obchodem!

Chvojka (ke Kokošce). Tvé jméno, černooká sousedko?

Kokoška. Jmenuji se Kokoška.

Chvojka. Také zahradní bylinka. Dáváš dobrou píci, a květ Tvých tváří jest ku podivu bílý. Kdo pak tě tak pokřtil?

Kokoška. Aj, mé pravé jméno jest Miroslava. To my jen tak mezi sebou. —

Routa. U všech divokých kachen, což pak to

zas blabolíš? Jmenuješ se Kokoška, a dosti na tom!

Oliva (k Moruši). A jak Tobě říkají?

Moruše. Moruše.

Oliva. Také jen tak mezi Vámi — ?

Routa. To jest její pravé jméno.

Oliva. Sladká tedy, jako cukr, jako med! O tom se hned přesvědčíme. (Chce ji políbiti.)

Moruše (uchýlivši rukou se brání). Pomalu s tím zobáčkem! u nás se tak rovnou nohou do lnu neskáče!

Oliva. Ale musí se poněkud obcházeti — ?

Moruše. A to notně, až se najde stopička, o které jen hospodář a hospodyně ví.

Jilek. Aj, Vy dívky krkonošské! což jest u Vás políbení tak drahá mast a drahé zboží?

Routa. Přijde na kupce, jak zboží tomu rozumí. Zásluha jest ten jediný peníz.

Jilek. Hle, má Routo routovitá, Ty máš také rozoumek rozvitý! Možná-li pak, abychom si ten jediný peníz vyměnili?

Routa. K tomu Vám zavdáme příležitost.

Jilek. Ty nechceš o obchodu slyšeti, a jsi pravá obchodnice! — Nuž, stůj co stůj, o zásluhu se pokusíme! — Jezte, dcerušky Krakonošovy, jezte! A ještě jste nám nepřipily.

Roula (vstavši vezme plnou sklenici do ruky).

Moruše a Kokoška (taktéž).

Roula. Vy jste hodní panáčkové! a kdybyste ty kozí brady neměli: byli byste také pěkní panáčkové. Budteż zdrávi!

Moruše a Kokoška. A my s Vámi! (Všecky tři sklenice vyprázdnějí.)

Roula. Tak! to jest výborný dárek Boží, to víno! Křídla nám ním narostly, a poletíme s těch kopců k domovu!

Moruše. Krakonoš nám pošeptal, abychom k tatíkovi Krušinovi vrazily; tyto milostivé panáčky byly bysme nepoznaly.

Kokoška. A bez jejich posily a pomoci pod svou tíhotou ducha vypustily.

Chvojka. Snad nezamejšlíte, dále putovati?

Roula. Půlnoc se blíží, máme právě svůj vrchovatý čas.

Jilek. O půlnoci? — Což se nebojíte zlých lidí?

Roula. Bojíme, víc než smrti; leč naších zlých lidí právě touto noční dobou nejsnadněji se vystříháme.

Chvojka. Ale skalní duchové, Rusálky, Poludnice —

Moruše. U nás nejsou, nežli dobří duchové, a mezi ně počítáme i Vás.

Chvojka. Děkujeme za tu poklonu —

Moruše. A pročež se také nadějeme, že nás několik honů vyprovodíte.

Chvojka. Má se státi; jen si tady ještě několik hodin odpočiňte.

Kokoška. Zejtra — a neboli snad již dnes — jest neděle; naši šuhajové z daleka přijdou —

Chvojka. Tak? tedy již náležíte do zboru nevěst, čili milušek?

Kokoška. Na našich horách není žádná dívka bez šuhaje.

Roula. Zhůru, kohout již ponejprv zakokrhal! (Chopí se krůsny.)

Chvojka (k Moruši). Kamenné srdce! což se nedáte odměkčiti?

Moruše. Kéžby bylo srdce naše z kamena, méně bysme se bály. — Zhurta ven! měsíček jest naše slunce, a pročež máme býti na cestě. — Kokoško! krůsny těm panáčkům na záda! (Jedna každá drží krůsnu svou za zády jednoho právníka, tak aby ji na sebe vzal.)

Jilek. Co chcete? Máme se snad Vašemi krůsnami dáti ohlavkovati?

Roula. Jen na několik honů; pomněte na tu zásluhu!

Jilek. Dali jsme Vám jísti a píti, a k tomu ještě krůsny Vaše —

Routa. Tak jest u nás mrav! — Navlíkejte jen ruce, panáčkové! snad byste nám tu laskavou služ-bičku neodepřeli?

Jilek. Službičku? — To jest veliká služba! — Co myslíte, bratři?

Chvojka. *Si fueris Romae, romano vivito more!*

Oliva. Naposledy to také k posledním prázdninám náleží! (Má již každý krůsnu na zádech.)

Routa (sebere v koutě jejich hole a dá každému jednu do ruky). Tak! a kterak Vám to sluší! Kdyby Vás pražské slečny viděly, žádná si jinocha bez krůsny nevezme! —

Jilek. Hahaha! bratři! podívejte se do zrcadla!

Oliva. Máme zrcadlo na Tobě. Hahaha!

Chvojka. Praotec Čech prý také tak do naší vlasti připutoval.

Jilek (jda po světnici). Sklenice! talíře misky! pojďte kupovat, krůsnáři jdou!

Routa. Pro dobrý Bůh, nekřičte! V největší tichosti musíme kráčeti!

Jilek. Nuže, tedy v největší tichosti. (Hrnou se ke dveřím.)

Routa (najednou zarazíc). Ustaňte! — Totoť jsou

bez pochyby Vaše tobolky? Ty půjdou s námi! — (Sebere je pod oknem, a v největší rychlosti každé družce jednu, třetí pak sobě na ramena vsmejkne.)

Chvojka. Nechte jen tobolky tady!

Routa. Nevíte, zdali se ještě do této boudy navrátíte. — Nyní pokročte, co můžete; ale tiše! tiše! —

Právníci. Tiše, tiše, tiše! (Všickni odejdou.)

Výjev osmý.

Úzké oudolí, lesem lemované. Zadu velmi vysoká, příkrá stráň, kleči a nízkým, ztrpaseným smrčkem sem tam porostlá. Po stráni té **Routa**, **Moruše** a **Kokoška** již blízko u paty; **Jilek**, **Oliva** a **Chvojka** daleko nad nimi slízají. Měsíc svítí.

Jilek. Pomalu tam, Vy dcerušky větru! Skáčete co okřídlené kamzice, a my tu můžeme nohy polámati!

Routa (obrátí se). Tiše, tiše! Podpírejte se na své bodce, budeme brzo v oudolí.

Oliva. Raději bych pětkrát zhůru, nežli jednou dolů lezl; kolena již klesají!

Routa. Aj, panáčkové! kdo to nezakusil, ať se nechlubí, že byl na horách Krkonošských.

Jilek. Kdyby jen ta břemena na nás jako věže i se zvony neležely!

Chvojka. Zpropadené dívky! nepočkáte-li, zaházíme Vaše krůsny, a polezeme nazpět k hřebenu! —

Routa (již v oudolí). Tiše, tiše! pomněte, že jste mužové, a že jste vyšli, dobýti sobě zásluhy. Jaká zásluha, taková odplata. A co se našich krůsen týče, nezapomeňte, že máme Vaše tobolky.

Chvojka. Vzal si Vás jestřáb i s tobolkami, nepřijdu-li brzo na snadnější schod.

Jilek (již také dole). Proč pak jsme nešli k malé Oupě, tam jest všudy cesta schodnější.

Moruše. My máme svou vlastní dráhu, mnohem kratší a —

Chvojka (došed k ní). Nebezpečnější!

Moruše. Naopak, mnohem bezpečnější.

Oliva. Vy jste Rusalky, a neb skalní duchové. Povětří Vás neslo, nohy Vaše země se ani nedotýkaly. Mluvte, kam nás zavádíte?

Kokoška. Budete-li tiší a poslušní: do Krakonošovy zahrady.

Jilek. Buďte, kdo buďte, tady odpočineme.

Routa. Nikoli, tady ještě ne! — Tady právě bloudí ti nejškodlivější duchové.

Výjev devátý.

Jalovec s ostatní pomezní stráží. Předešlí.

Jalovec (vzadu levou stranou vystoupiv, pomalu se blíží).

Stráž ostatní (krátkou dobou po něm vyjde, a zůstane poněkud státi).

Chvojka. Snad se jich nebojíš?

Routa. Bojím, bojím!

Oliva. Což jsou tak strašliví?

Routa. Hrůza z nich jen srší!

Jilek. Jako z leviathanů?

Routa. Mnohem více! Mají mnoho mil dlouhé ruce. —

Právníci. Hahaha!

Kokoška. Nesmějte se, jest to škaredá pravda.

Routa. A koho jednou zachvátí, ten jest rok a den, a někdy ještě déle bídným jejich otrokem. A pročež jen odtud, čím dál, tím líp! (Ohlédnouc se, vidí Jalovce.) Hu! tu jest pichlavý Jalovec! (Odkvapí v levo do lesa.)

Moruše a Kokoška. Jalovec! Jalovec! (Běží za ní.)

Oliva. Co se jim zdá o jalovci? nikde ho tu není. —

Jilek. Snad se jeden z těch strašlivých duchů jmenuje Jalovec.

Oliva. Lesní duchové mívají taková jména.

Chvojka (před sebe hledí). Kde jsi, obludo noční! jenžto sloveš Jalovec? Vezmi na sebe všecku svou hrůzu, a zjev se nám!

Jalovec (pokročí). Tu jsem.

Právníci (poněkud se zarazí.) Ha ha ha ha!

Chvojka. To jest ta tvá nejstrašnější postava?

Jalovec. Strašnější nemám.

Chvojka. Kde jsou tvé mílédlouhé ruce?

Jalovec. Uvidíte a ucítíte je ještě touto nocí.

Strážníci ostatní (pravou stranou pomalu je obejdou, a zůstanou státi).

Jilek. A zvolnické Tvé vládě máme propadnouti na rok a na den?

Jalovec Propadli jste zákonu.

Jilek. Naposledy jste pane! člověk, jako my, a povoláním svým pomezní strážník?

Jalovec. Něco takového.

Chvojka. A myslíte, že jsme pašerové?

Jalovec. Jste jim velmi podobni.

Oliva. Velice se mýlíte.

Jalovec. Uvidíme to. (Prohlíží krůsny).

Jilek. Nevíme sami, co v krůsnách jest.

Jalovec. Kéž by Vás hromový blesk od paty až k hlavě zlíbal, máte tu mnohovážnou kořist!

Chvojka. Mnoho váží, to jest pravda; neboť jest po čertech těžká.

Jalovec. Pokročte!

Oliva. Kam?

Jalovec. Na ouřad.

Jilek. Mějte rozum, pane Jalovče! nebo jak se nazýváte, nevinně jsme ke krůsnám těm přišli.

Jalovec. Jako všickni pašerové, alespoň se tak vymlouvají.

Chvojka. Jsme právnici z Prahy.

Jalovec. Může býti.

Oliva. A známe práva.

Jalovec. Pročež půjdete za mnou.

Právníci (sypou se do něho).

Jilek. Ano, pane Jalovče! víme, *quid juris*!

Chvojka. A nedáme se tak snadně do pytle vehnati!

Oliva. Kominíků se nebojíme!

Jilek. Protož půjdeme svou cestou, a kdo nám ji začiní —

Chvojka. Tomu budou pádné naše hole do hrobu zvoniti! (Chystají se rychle v pravo odejíti; vidouce však přesilou se obklopeny, jako spařeni nějakou dobu na sebe se dívají.)

Jilek (nejdříve se spamatovav přikročí k Jalovcovi). Pane Jalovče! uspořte nám opletkův a ostouzení. Naše celá vina jest, že jsme se horskými dívkami dali obloudili. (Dává mu podtají peníze.)

Jalovec. U všech všudy černorohých ďáblů, přechází mne trpělivost! (K lidu.) Vezmete je do prostředka.

Jilek. Pravý Jalovec! kudy se ho dotkne, tudy pichá.

Jalovec. Na ouřad!

Chvojka (k druhým). Bratři! podrobme se svému osudu!

Oliva. O, poslední prázdniny! (Odejdou všickni levým koutem.)

Dívky (vystrčí hlavy z lesa, a vidouce, že zacházejí, rychlým krokem přes divadlo na pravou stranu přeběhnou).

(Opona spadne.)

Dějství druhé.

Úřední kancelář. Stoly, na nich papíry a t. d. Několik stolic. Jitro.

Výjev první.

Heřmánek, hned na to Kmínek.

Heřmánek (stoje u prostřed jeviště čte psaní. Když dočetl, dá se do hlasitého smíchu). Ha ha ha! to jest podivný nápad, z brusu nová žádost!

Kmínek (vejde). Dobré jitro, pane úředníku! Ráčíte něco poroučeti?

Heřmánek. Kdo to psaní přinesl?

Kmínek. Jakýsi čeledín.

Heřmánek. Čeká na odpověď?

Kmínek. Pospíchal do černolesního oudolí na posvícení; v outerý prý se tu zastaví.

Heřmánek. Ten list jest od mého přítele Lebedy, toť jste pozoroval?

Kmínek. Od bývalého pana mlynáře, ano.

Heřmánek. Ha ha ha!

Kmínek. Jeho obsah musí býti veselý.

Heřmánek. Veselý a smutný. — Máte chuť, se oženiti, pane kancelářský?

Kmínek. Jaký to ranní žert!

Heřmánek. Starého vlka, žádný žert! Slyšte! (Čte list.)

„Milý bratře Heřmánku!

„Dávno již na to myslím, jak bych do Vaší domácnosti několik jisker nového živobytí včaroval; neboť jest mi u Vás jako na hřbitově mrtvo.“

Kmínek. Jaká to protimluvnost! Stokrát pravil, že přichází pod náš úklidný přístřešek, aby sobě od domácího sváru a žehrání oddechl.

Heřmánek (čte). „Ničím tak dům neobživne, jako ženou, *probatum est*, jak ty pravíš. I pročež bych myslil, abyste jeden nebo druhý některou mou dceru domácí svou korunkou učinil. Ty bys mi byl milejším zetěm, nežli pan Kmínek, a to z té příčiny, že heřmánek v pšenici roste, kmínek pak na každém palouku.“

Kmínek. Má to býti šprým, čili urážka?

Heřmánek. Šprým, šprým, jak se toho dále dočteme. Vždyť ho znáte! Chce totiž říci, já že jsem úředník, a Vy toliko kancelářský. — Ubohý Lebeda! Mělby to svědomí, mne, starého mládence, do manželského povozu zapřáhnouti, a sám v duchu každodenně smrti děkuje, že ho zlatozubé jeho Kateřinky

zprostila. — Leč, co se Vás týče, Vy jste mladý, a mohl byste s jednou nebo druhou jeho dceruškou zápasiti.

Kmínek. Bylby to, věru, trudný zápas!

Heřmánek. Hodláte-li se ženiti, žeňte se záhy.

Kmínek. Kancelárský s dvěma sty zlatých!

Heřmánek. Přítel Lebeda milerád dvakrát tak veliký důchod ročně bude obětovati.

Kmínek. Lebedově dcerušce nestačí to na šperky, na hostiny a veselůstky.

Heřmánek. Tomu ji musíte odnaučiti.

Kmínek. Raději budu Afrikanského lva krotiti. — A kdyby toho nebylo: račtež věděti, že mám již svou kůstku.

Heřmánek. Tedy při ní, jako každý šlechetný jinoch, zůstaňte, a slyšte dále. (Čte.) „Leč nechme žertu, a přikročme k opravdivosti.“ — Vidíte tedy, že až potud žertoval. — „Jak jsem nerad ze svého otcovského mlýna šel, to víš; leč má nebožka Kateřinka za vlasy mne z něho vytáhla. To bych jí ještě milerád odpustil: kdyby mi jen dcerušky své do Vratislavi na cvik nebyla poslala. S těmi mám teď svůj očistec na světě, a strhnou mne co nejdříve do pekelných jezer, pakli je brzo pod čepec nedostanu. Zavadili sice již počestní sousedé o ně, a však právě že toliko počestní jsou, nechce se těm fiflenám do nich.

Tys býval vždycky můj patnáctý pomocník; pomoz mi také teď, když pomoci Tvé velmi důležitě zapotřebí mám. Pošli mi sem několik větroplachých ženichů dle nejnovější mody a zavděčíš se na věky

svému starému příteli a bratru

Lebedovi.

Psáno na mém zámku“ a t. d.

Kmínek. „Na mém zámku!“ — Proč nepíše raději: „na mém hradě?“

Heřmánek. Což nepozorujete, že nabírá a úštipkuje sám sebe? Dcerušky jeho nazývají dvorec na skále zámkem! — Nuž, co tomu říkáte?

Kmínek. Několik ženichů v těchto neúrodných časech! Kdyby se žádalo naopak několik vdávavých nevěst: sám bych se o ně postaral.

Výjev druhý.

Jalovec, brzo na to právníci, předešlí.

Jalovec. Dobré jitro, pane úředníku!

Heřmánek. Co jest?

Jalovec. Lapili jsme o půlnoci tři pašery, jenžto za třidcet zlatých zboží ve svých krůsnách přenášeli.

Heřmánek. Bránili se?

Jalovec. Toliko hubou, jako obyčejně. Jeden mi podával peníze.

Heřmánek. Přiveďte je.

Jalovec (odejde).

Heřmánek. Co to bude? Mísa na posvícení Jako by to nebylo za ten samý peníz tady k dostání. Nikdy se ten zdejší lid zastaralým navyklostem neodnaučí!

Jalovec (otevřev dvéře pustí sem právníky, kteří se u prostřed kanceláře vedle sebe postaví. Sam zůstane v zádu státi).

Heřmánek (nějakou dobu s podívením na právníky se dívav, pokyne na Jalovce).

Jalovec (pokročí do předu k němu).

Heřmánek. To jsou ti pašerové?

Jalovec. Ano.

Heřmánek. A ti přenášeli zboží v krůsnách?

Jalovec. Dosti nevolně. Dávali našim po pěti zlatých, aby se chvílkami s nimi střídali.

Heřmánek. Učinili tak?

Jalovec. Nikoli.

Heřmánek. Co o nich soudíte?

Jalovec. Praví, že jsou právníci z Prahy, a že se dali horskými dívkami opentliti.

Heřmánek. Uhlídáme! (Pokyne.)

Jalovec (odejde na své místo).

Heřmánek. Pane kancelářský! přisedněte k záznamu.

Kmínek (sedne a píše).

Heřmánek. Jak se jmenujete?

Jilek. Miroslav Jilek.

Oliva (po nějaké době). Jaroslav Oliva.

Chvojka (taktéž). Stanislav Chvojka.

Heřmánek (pro sebe). Všickni Slavové, a všickni z bylinstva. — Kdo jste?

Jilek. Právníci z Prahy.

Heřmánek. Můžete se vykázati?

Jilek. Školním vysvědčením.

Heřmánek. To bych rád viděl.

Jilek (vyndav své a sebrav od druhých podá je Heřmánkovi).

Heřmánek (prohlédnuv list za listem nazpět Jilkovi je podá). Přišli jste, pánové! na hory, jako obyčejně —

Jilek. Račte dovoliti, nikoli jako obyčejně. Slavíme tady své poslední prázdniny.

Heřmánek. Dnešní noc, tuším, nebyla tuze slavná!

Oliva. Bohu žel! záda naše budou na ni pamatovati.

Heřmánek. Jak jste přišli k těm krůsnám?

Jilek. Seděli jsme v Krušinově boudě, a byli jsme veselí. Pozdě večír přišly tři dívky pod těmito krůsnami klesajíce.

Heřmánek. A ty Vás požádaly? Byly bez pochyby hezké?

Jilek. Tak, tak.

Heřmánek. A tu jste jim nemohli odepříti. — Musíť Vám, jakožto pánům právníkům, býti povědomo, proč tady země pán stráž kázal umístiti?

Jilek. Zajisté.

Heřmánek. A nepomyslili jste, že na pomezí bezpráví se tropí, a že dívky dovolené, aneb vymýtěné zboží o půlnoci přenášeti nebudou?

Jilek. To jsme nepomyslili.

Chvojka. Avšak teď teprv rozpakům a mnohým jejich řečím rozumíme.

Heřmánek. Proč jste chtěli strážníka našeho darem podkoupiti?

Jilek. Pane! neste tu krůsnu od tatíka Krušiny do oudolí, a budete nás míti vymluvny.

Heřmánek. Podepište, pánové!

Kmínek (vstav jednomu po druhém ukazuje, kde se podepsati má).

Jilek (podpisujíc). Zůstane tady po nás chlubná památka!

Oliva (taktéž). Co si o nás pomyslí, kdo to bude čísti?

Chvojka (taktéž). Že jsme byli tulpasové!

Heřmánek. Zatím poodejděte.

Právníci (odejdou).

Jalovec (za nimi).

Heřmánek. Jestiť patrná věc, že licoměrné horačky jejich nevědomosti a dobromyslnosti použily. —

Kmínek. Beze vší pochybnosti. — Ale co mi napadá?

Heřmánek. Nuž?

Kmínek. Máte panu Lebedovi několik ženichů objednati; tří se Vám právě naskytují.

Heřmánek. Ti právníci? po druhé nesednou na vějičku!

Kmínek. Kdo ví! — Páně Lebedovy — slečny — byl bych byl bez mála řekl: dívky — jsou nápodobně tak, tak hezké, poněkud snad lehčí, než naplněné krůsny, a ti panáčkové světí poslední své prázdniny. Neníť to zajisté k sňatku tak nepodobné.

Heřmánek. Kdyby je Lededovy slečny jedenkráte v tak nazvaném zámku měly: upaly by se na ně, jako pijavka na sladkou krev. Ale jak je tam dostati?

Kmínek. Sami tam nepůjdou, to se ruzumí.

Museli bychom jim lidem naším ve zbrani dáti průvod. —

Heřmánek. Jakým to právem? Jsou nevinni, a pročež i také na svobodě.

Kmínek. Kdo ví, jsou-li s to, pokutu, kterou jim zákon, jakožto zaslepeným nástrojům, ukládá, na hotovosti vyplatiti? Pak je máte ještě v své moci, a provození na místo, kdeby se za ně buď platiti a neb ručiti mohlo, dá se ospravedlniti.

Heřmánek. Pak-li ale zaplatí?

Kmínek. I v tom pádu není se čeho obávati. Páni studenti najdou dobré bydlo; budou moci na statku páně Lebedovu poslední své prázdniny rozkošně světiti, a budou nám, co původcům za to povděčni. — Ostatně můžete rozkaz svůj v takový oděv ustrojiti, že se od hostinského úmyslu nepotřebuje líšiti.

Heřmánek. Rozumím, rozumím! Zavolejte je!

Kmínek (otevřev dvéře dává znamení).

Výjev třetí.

Právníci. Jalovec. Předešlí.

Heřmánek. Že ty krůsny i se zbožím zůstanou tady, to umíte, pánové! pomysliti.

Oliva. Blaze nám, že zůstanou tady.

Chrojka. Nebažíme po jejich další společnosti.

Heřmánek. Leč i také nahlížíte, že není na tom dost.

Jilek. Snad máme ke všem těm psotám ještě také pokutu platiti?

Heřmánek. Slušná i spravedlivá věc. Nemůžeť se tu zákon dosti zabezpečiti. Kdyby se dožádanému, uprošenému a neb podkoupenému přenositeli prominulo: našlo by se dosti lehkomyslných, jenžto by v tom řemeslovali. — Tomu dobře rozumíte? —

Jilek. Ovšem, ovšem. — Pane! to byla drahá a lopotná noc!

Oliva. V posledních našich prázdninách!

Heřmánek. Na to pak dám Vás ještě o jedno stanoviště dále, a sice na Skalku, k panu Lebedovi provoditi.

Jilek. Lebedovi — ?

Heřmánek. Znáte ho?

Jilek. Znám Lebedu; a však ten to není.

Heřmánek. Pan Jalovec se svým lidem cestu Vám tam ukáže.

Jilek. Totiž: zůstaneme ve vazbě.

Chvojka (mrzutě). Budiž pak nám přáno, dříve poněkud se prospati a sobě odpočinouti. Potácíme se již, jako mouchy, jenžto se najedly muchomůrky.

Heřmánek. Ať se líbí do mého bytu, jest tam několik hostinských postelí —

Jilek. Jste velmi laskavý, pane úředníku! — Leč hostinec — jest-li tu jaký — byl by nám, neboli raději žaludkům našim, milejší.

Heřmánek. Ani v tom ohledu nedám sobě hostinství vzíti. Než se prospíte, bude o zážívné snídaní postaráno. Ostatně vězte, že jste tak dobře, jako na svobodě.

Chvojka. Nuž, to si nechám líbiti. Když se vyspím a najím, a nebudu s krůsnou mít co dělati: rád opět půjdu přes hory a doly. Tedy do postele, bratři! Ať jest živ blahomravný pan úředník! —

Jilek a Oliva. Ať jest živ!

(Všickni odejdou.)

Výjev čtvrtý.

Les, malý prostor, vysokou pažití porostlý.

Vratislavští.

(Vyjdou z pravého kouta.)

Roula (brzo tu, brzo tam se okáže a opět zmizí).

Konvalina. Tu jest utěšené místo. Slunce tu již rosu vypilo, tady si odpočineme, páni kamarádi! (Složí se do trávy pod buk.)

Jahodník. Což, abychom tady posnídali? — (Lehne.)

Ostatní. Ano, posnídejme tady! (Také sednou.)

Konvalina (k jednomu). Pane kamaráde! podej naši skvostnou Vratislavku.

Jeden ten (dobyv láhvičku pletenici a dřevěný kolík).

Jahodník (dobyv pletenec a nůž počne krájeti). A tu jest můj pletenec, obzvláštní to pečivo.

Konvalina. Jaký to královský den! Hle, jak jsou vrchole těch jedlí a buků pozlaceny! V jaké to sváteční roucho oděn jest ten věkovitý les, a budí v nás ty nejslavnější city! — Pamatuješ, pane kamaráde! jak jsme se svými děvami, ach! se svými drahými děvami ve Vratislavských hájích sedali?

Jahodník. Pane kamaráde! měj se na pozoru. Ruměnce na tvých tvářích dostávají plamennou bar-

vu. Touha se v tobě pozdvihuje, a rozněcuje v prsou tvých staré zápaly.

Konvalina. O, pane kamaráde, jen jednou jsem miloval, a pročež jen jednou jsem byl blažený! Udeřil blesk v lásku mou, tak že se v prach a popel obrátila; a však po desíti měsících v popeli tom obživla, a nověrozená, zvelebená a oslavená, co samolet, k modrojasnu mého vysokého srdce se vznáší! (Položiv hlavu do trávy k nebesům se dívá.) O vy stromy, co země staré! vy jedle a buky, a všecky všudy haluzy, jenžto svůj chladící lupen k plamenné mé tváři skloňujete: kdyby kráčela děva má posvátným loubením vaším, o pošeptejte jí, že jsem tu pod vámi na ni myslil, že tu opět obraz její v celé své kráse ve veliké duši mé obživl, a že jej v každé krůpěji krve až do své smrti budu nositi!

Jahodník. Pane kamaráde, strašlivé vlnobití citů zbouřils i také v prsou mých! Nedejme se nimi překonati v této znamenité době, kdežto povinnovaná služba naše skvostné Vratislavce náleží.

Konvalina (rychle hlavu ztyčí). Ano, na mou drahou čest, sem s naší proslavenou Vratislavkou! — (Podá se mu plný kořík.) Páni kamarádi! v tomto mém připití, ať mne věrně následujete: „Pereat věrorušnost českých akademiků, jenžto pivše s námi na bra-

trství, a slib bratrský učinivše co stínové z hostince se vykradli!“ (Napiv se, podá kořík Jahodníkovi.)

Jahodník. Pereat! (Piv, podá kořík dál.)

Ostatní. Pereat!

Výjev pátý.

Pohořalský, s houslemi. Předešlí.

Pohořalský (přijde pravým koutem). Jaké to strašlivé slovo po lese tomto se rozléhá! Kdo to má zhynouti, rozhněvaní jinochové?

Konvalina. Ha! nejsi Ty ten hudebník a zpěvák, jenžto nás včera zvukem svým na seno doprovázel?

Pohořalský. Slyšel jsem jakousi rozepři ve světnici, a zpíval jsem pod oknem na smířenou.

Konvalina. Pravé to jest povolání pěvcovo.

Jahodník. A na to jsi sám vešel do světnice?

Pohořalský. Ano, a našel jsem tam své krajany, ušlechtilé, spanilomyslné jinochy.

Konvalina. Zrádcové jsou, opustili nás!

Pohořalský. Opustili i Krušinův hostinský přístřešek, a však příčina opuštění toho jest tajemství.

Jahodník. Tajemství! U velikého krále, to jest něco romantického, povídej!

Konvalina. Páni kamarádi! dejte šedivému pěvci naší Vratislavky zakusiti. Zpěvákovi dej uctu, kdekoli ho najdeš.

Pohořalský (napiv se). Šlechetný to boží dárek. Zaplať pán Bůh!

Jahodník. A teď, bělouši, vypravuj!

Pohořalský. Krátká, ale smutná jest to zpráva. Již před půlnocí z Krušinovy boudy odešli, a služky tamější vypravují, že je tři horské dívky odvedly.

Konvalina. Aha! pozorujete, páni kamarádi? Včera byla sobota; tedy na žebráckou noc! Ha ha ha!

Ostatní. Ha ha ha!

Pohořalský. O nikoli. Tatík Krušina sám se nad tím zamračil, a on se tak lehce nad něčím nepozastaví. Plu starosti odešel, a sám je stopuje, jakéhosi šibalství se obávaje, jemuž oni nezkušeně snad podklesli.

Jahodník. U velikého krále, dojde na mé mínění! Šlechetnost jim svítala z očí; lehkováţně jistě slib svůj neporušili.

Pohořalský. Učiněnému slibu věrně dostojí. Tu a nebo tam, dnes a nebo zejtra zajisté se Vám dostaví. (Odchází).

Konvalina. Zůstaň tady, ctihodný starosto!

Zazpívej nám českou píseň. Mají zpěvy Vaše cosi čarovně pontajícího do sebe, v celém světě se teď zpívají.

Pohořalský. Zaplať pán Bůh! Ach, kterak mne to těší, panáčkové! že česká píseň svého práva a své pocty dochází. Zaplať pán Bůh! — Leč, holoubkové drazí! nyní pospíchám na vejdělek. Jestiť neděle, a obeslali mne na místo, kde budu muset m n o h o zpívati. I musím starého hrdla svého šetřiti.

Konvalina. A my tvé písně neuslyšíme?

Pohořalský. Ach, kéžby Vás jen neomrzela! Slyším, že cestujete do Zámrsk; tam i starý Pohořalský připutuje, a zazpívá a zahude Vám, a ozvěna ve skalním tom městě zvuky jeho dvadcetkráte bude opětovati.

Jahodník. A kdo se nedostaví?

Pohořalský. He he! ten ať tu cukrovou homoli, co tam do oblak čumíc na hlavě stojí, k tatíkovi Krušinovi donese.

Jahodník. U velikého krále, taková homole cukru?!

Pohořalský. Blaze jí, že jest k a m e n n á; již by jí tam dávno nebylo. He he! Vy páni Slezané jste milovní cukru.

Konvalina. Na mou drahou čest, však Vy máte také raději med nežli jed. S Bohem, starochu! Pamatuj, že má Prušan také dobré groše.

Pohořálský. Zaplať pán Bůh! (odejde v levo).

Výjev šestý.

Routa. Předešlí.

Routa (pravou stranou přišedši). Dobrý den, krásní pánové! Smí se k Vám neštastná horačka přiblížiti?

Jahodník. Jen dál, krásná horačko! Co jest ti?

Konvalina. Na mou drahou čest, leporostlá dívka.

Routa. Vám se v noci dobří přátelé ztratili?

Jahodník. Naši kamarádi! Pili jsme s nimi, nechať ponejprv, na bratrství, a pročež jsou naši přátelé.

Konvalina. Co o nich víš?

Routa. Ach, ty dobré dušinky jsou ve vazbě.

Konvalina. Ve vazbě! (Vyskočí.) Zhůru, páni kamarádi!

Ostatní (rychle vstávají).

Jahodník. Mluv, děvo, mluv!

Routa. Padli, co pašerové, pomezní stráži do rukou.

Konvalina. Co? naši noví kamarádi pašerové?

Jahodník. U velikého krále, to jest hanebné řemeslo! Všemu bratrství konec!

Routa. Nikoli, oni jen pašerkám z dobré vůle a z dobrotivosti přenášeli zboží —

Konvalina. Aha! nejsi ty jedna z těch horních dívek, co je o půl noci —

Routa. Jsem. Myslily jsme, že tak snadněji projdeme a dojdeme — avšk veliký Krakonoš, záštita naše, dal nás v ruce nepřátel našich. Ach, my jich velice litujeme, těch dobrých, štědrých, milosrdných pánů!

Konvalina (ohnivě). Kam je odvedli?

Routa. Na ouřad.

Konvalina. Kde jest to?

Routa. O, tam byste jim nebyli platni. Ale není dost na tom. Oni je hodlají zbrojným průvodem dále do předpohoří odstěhovati.

Konvalina. Jak to víš?

Routa. Mám dobrého známého, přisluhovače u ouřadu, ten mi to vyjevil. Ach, kdybyste měli tolik smělosti, a chtěli je vysvoboditi —

Konvalina. Máme-li tolik smělosti, své nové

kamarády z klepet vyprostiti? Kamaráde Jahodníku! zdali pak jsme to již nedokázali?

Jahodník. U velikého krále, lest proti lsti, násilí proti násilí, jeden za druhého! Na trochu krveprolití statnoduchému akademikovi nepřijde.

Konvalina. Všechen statek a celé prázdniny na to, na mou drahou čest! (K Routě.) Veď nás, dívko! pravou stopou.

Routa. Každý chodník jest mi tady povědomý. Pojďte, statní jinochové, s radostí Vás povedu!

Konvalina. Páni kamarádi! slyšte, a svým svatým slovem zapečeťte přísahu. Přísaháme, prv že jazyk náš ani vína, ani skvostné Vratislavky nezakusí, pokud naši noví bratři bez okovů násilnosti nebudou kráčeti!

Ostatní. Přísaháme!

Konvalina. Nuže, tedy jsou pražští akademikové tak dobře jako na svobodě! — Dívko, kráčej, a dej nám známení k outoku!

Routa (odkvapí levou stranou).

Všickni (za ní).

Výjev sedmý.

Nízký a však rozlehlý hostinec v černolesním oudolí. Stěny, dvéře a okna, drobné více, leč čisté a ouhledné, zelenou větví ozdobené. K hostinci tomu v předu přistaven jest přístřešek, pod nímžto stoly a lavice, kde lid horní starší obojího pohlaví sedí a pije. Dále do předu v pravo i v levo košaté lípy, pod nimi s lavicemi a se stolicemi menší stoly, pro cizí hosti ustanoveny. V levém koutě u malého stolku sedí **Pohořalský**. V pravém koutě krámec s marcipánem, s ořechy, s jiným ovocem a. t. d. Prodávačka stará babička. Lid mladší s dívkami dvé a dvé sem tam chodí, kupuje, a mezi sebou se baví. **Kuklík**, zastávaje tu s několika služkami ouřad hostinského sem tam běhá a posluhuje. Brzo na to vystoupí: **Bolehlav** s **Růženou**. **Rozpuk** s **Hortensií**, **Bedrník** s **Anjelikou** pod paží, a pomalu za stolek v levo se usadí.

Kuklík. Lidičky píte! kdo dlouho pije, dlouho je živ, říkával můj tatíček, a náš starý houslista vám to dosvědčí. Že ne?

Pohořalský. Já již v bázni boží piju pět a sedmdesát let, a jsem ještě živ. Zaplať pán Bůh!

Kuklík. Tu to máte! Kdyby nebyl živ, nemohl by na housle hrát, tomu všickni rozumíte. Že ne?

Lid vesměs. Ha ha ha!

Kuklík (vezme služce sklenici z ruky a postaví ji Pohořalskému na stoleček). Píte, dědku! v sklenici prý jest

veselý duch, říkává tatík Krušina, a ten toho má starou zkušenost.

Pohořalský. Totiž, když jest plná. Zaplať pán Bůh! (Pije.)

Kuklík. Ano když je plná! Pročež já také nikdy z prázdné nepiju, a jsem vždycky vesel. Juhu!

Lid. Ha ha ha!

Kuklík. Smějte se a pište, je posvícení. — A vy, dědku! hrejte a zpívejte, ať se to po horách a lesích rozléhá.

Pohořalský (jim začne a všecko zpívá s ním).

Jináč není,
Posvícení!
Komíny v celé vsi dýchají,
Stoly pod pečeňmi vzdychají:
V hospodě hlučno,
Skočno a žvučno,
Mladí i staří tam výskají!
Ju hu hu!

Kuklík. Ještě jednou od repetice: ju hu hu!

Všickni. Ju hu hu!

Kuklík. A teď držme poněkud huby, páni hosté přicházejí. (Vítá příchozí dle způsobu svého.)

Růžena (koukátkem se na všecko dívá). Jaké to romantické skupení! — Ve Vratislavském divadle nemohou je důvtipněji sestrojiti.

Bolehlav. Račte dovoliti, já jsem zkusil svět! Květ společnosti lidské nemá se nikdy k roští chatry vesnické přidružovati.

Růžena. Vy jste zkusil svět, a já jsem byla ve Vratislavi. Tam jest zajisté výbor uhlazeného společenství, a chodily jsme častěji do blízkých vesnic na veselůstky.

Bolehlav. Račte dovolit, sličná Růženo! ve velikých městech jest to něco jiného (usednou ke stolu). Já jsem zkusil svět a přehlédl jsem —

Kuklík (byl až potud před Růženou nohami podškrabával).

Růžena. Co se líbí, pane šoupale?

Kuklík. Mnohováženě ničemná, znešlechtilá paničko! jest mi k nemalé ošklivosti líto, že jste v tak mladém věku oslepla, že na dva kroky nevidíte. —

Růžena. A tak dále, hahaha!

Kuklík. A tak dále, hahaha!

Růžena (k Bolehlavovi). Jaká to líbezná prostosrdečnost!

Bolehlav. Račte dovoliti, to jest syrová hloupost! —

Růžena (ke Kuklíkovi). Přichystejte kávu pro šest osob, s čekankou, a dobrou smetanou.

Kuklík (křičí). He, kmotra Jetelko! kávu s cikánkou! (Jde proti druhým příchozím a vítá.)

Hortensie. Hahaha! stydte se, nastávající mladý manželi! Jdeme na posvícení, a sotva že k hudbě docházíme, již nikam nemůžete.

Rozpuk (muž tlustý, sotva ducha popadá). Vaše jest to vina, spanilá Hortensie! Proč jste nechtěla, aby nás až na horu dovezl.

Hortensie. Měla jsem se nechat zkáceti? Což jste neviděl, že se vůz, co opilý horák, z jedné strany na druhou potácí?

Rozpuk. Lépe bídně jeti, nežli krásně jíti, staré přísloví. Člověk tady musí potu i krve nasaditi.

Hortensie. Máte obojího hojnou zásobu. Hahaha! —

Rozpuk. Snadno se smáti, když jest člověk tak vychrtlý, jako Vy, spanilá Hortensie! Vy byste se měla Charpou nazývati.

Hortensie. Vida, vida! myslila jsem, že jste jen tak na prosto pan Rozpuk, a Vy jste skutečně jízlivý. *) Ve Vaší hlavě málo kdy se vtip zrodí; leč když se vylíhne, jest tak pádný, ale i také tak tupý, jako —

---

*) Rozpuk jízlivý, *Cicuta virosa*, Waſſerſchirling, jest totiž bylina, jejížto kořen velmi jedovatý, čili jízlivý jest.

Rozpuk. Jako — ?

Hortensie (s poklonou). Jako Herkulova palice.

Rozpuk. A Vám to dělá potěšení, když za Vámi s vyplazeným jazykem po příkrých stráních lezu? Sedm let jsem na žádném vrchu nebyl. Kdo chce se mnou jednati, musí se mnou na rovině zůstati.

Hortensie. Budeme se podle toho říditi.

Rozpuk (ohlíže'e se). A co tady? jsou tu cáry a cundry lidu, z kterých nikdy papír nebude.

Hortensie. Opět vtip, jako z děla koule!

Rozpuk. Kdo ví, jest-li to celé posvícení s to, můj zbouřený hlad ukonejšiti.

Hortensie. Což jste zapomněl, že máme ve voze jazyk?

Rozpuk. To jest konévka vody na můj papírní mlejn.

Hortensie. He, sklepníku!

Kuklík (přiběhne). Káva se již vaří.

Hortensie. Co máte v kuchyni?

Kuklík. V kuchyni? Hrnce, škopky —

Hortensie. Jídla! jídla!

Kuklík. Posvícenské placky —

Hortensie. Ty budou příliš škrobené, a nejsou pro žaludek tvořitele velinského papíru. Maso!

Kuklík. Uzená kýta —

Hortensie. Sem s ní!

Kuklík. Pro kolik osob?

Hortensie. Přines ji celou.

Kuklík. Vepř vážil deset kamenů.

Hortensie. Čím větší, tím lepší. Jdi!

Kuklík. Kdo ji sní, ten něco zví. (Odběhne.)

Rozpuk (spokojeně a vděčně se usmívaje přikročí k Hortensii a políbí jí ruku). „Tvořitel velinského papíru!“ — jaká to kořeněná průpověď! Tento důkaz rozumné a upřímné lásky na ten nejjemnější papír svého srdce si zapíšu. (Sednou ke stolu.)

Bedrník (přicházeje). He, hostinský! sklepníku!

Kuklík (přiběhne). Tu jsme oba.

Bedrník. Nevidím než jednoho?

Kuklík. Hehe! To jsou ty myši, já jsem za dva!

Bedrník. Žižním!

Kuklík. Přinesu víno, jest od tatíka Krušiny.

Bedrník. Pivo, pivo! není-li příliš posvicenské! —

Kuklík (odběhne).

Služka jedna (přinesši ubrus a nádoby na kávu rozprostírá a chystá).

Anjelika. Pane Bedrníku! máme-li býti svoji, musíte se toho přílišného pití odříci.

Bedrník. To bude těžká věc. Pijáci rozku-

suji bedrník, aby dostali žížeň — vždyť znáte tu mravnou píseň: „Píme pivo s bobkem, jezme bedrník.“ — Nuž, já jsem bedrník od paty až k hlavě, jak nemám míti žížeň!

Anjelika. Pomoz Bůh! stanu-li se tedy paní Bedrnicí, budu také nenasytná houba jako Vy?

Bedrník. A však můj kořen, jakožto bedníkový, jest plný vůně i chuti, a k tomu ke všemu lík, který všecky nemoce hojí.

Kuklík (se džbánkem a sklenicemi).

Dívky dvě (s masem a kávou).

Kuklík. Tu jest pivo, jako malvaz; tu jest káva, jak se říká, kaplanská; a tu uzená kýta, k posvícení schvalně dělaná.

Bedrník (chopí se žádostivě piva a pije).

Rozpuk (hltavě jí)).

Bolehlav (šálky rovná a Růženě podává).

Růžena (ochotně nalévá).

Hortensie. Hudbu jste měli k posvícení schvalně zjednati. Přišli jsme, abychom hody Vaše tanečkem poctili; není-li pravda, můj blahomravný pane ženichu?

Rozpuk. Má ušlechtilá nevěsto! na taneček jest jich tady dost. Ti lidé na to jako husa na první ovesniště čekají. Leč žaludkové jejich nemohou již nikam, a tudy slušno jest je zastati.

Hortensie. Bez tanečku posvícení, jest polívka bez koření! Zhůru, pánové!

Bedrník (k Anjelice). Ještě jsem jednu žížeň neuhasil, a mám si jíti pro druhou? To nahlížíte, má spanilá Anjeliko!

Anjelika. Nahlížím, že alespoň před svatbami jeden druhému něco k vůli musíme učiniti. Budete se mnou tančiti, a já potom s Vámi bumbálkovati.

Bedrník. Leda to. (Vstávaje pije.)

Růžena. Nuž, a my zůstaneme sami seděti? — Podejte mi ruku, způsobilý pane Bolehlave!

Bolehlav. Račte dovoliti, já jsem prošel svět —

Růžena. A shledal jste, že lidé ve všech jeho dílech časem svým jsou veselí —

Bolehlav. Račte dovoliti, vzdělaný člověk může býti vesel, a nepotřebuje —

Růžena. Řeknu-li já: na posvícení vesel býti, nemyslím nic jiného, nežli tančiti. Bez toho mi dnes ponejprv sladkou tu službu proukážete!

Rozpuk (k Hortensii). Myslil bych, bujnokvětná Hortensie! abyste si s některým tím rychlonohým horníkem proskočila.

Hortensie. S Vámi si chci proskočiti, a po-

znati ženichovské schopnosti Vaše. — S chutí do kola! (Stavějí se. Pohořalský mezi tím dle nápěvu: „Na tý louce zelený“ počal byl hráti, a mladý hornický lid se již zatáčí.)

Kuklík. He, což neznáte dešpekci? — Klidte se z kola, dejte solo pánům hostům!

Lid mladý (pokročí na stranu).

Pohořalský (z počátku zvolna, leč čím dále, vždy čerstvější a čerstvější hraje. Hosté tančí, lid hornický vesele známou tu píseň při tom zpívá).

Výjev osmý.

Oliva. Jilek. Chvojka. Jalovec. Šest jiných pomezních strážníků. Předešlí.

Jilek (vkročiv). Hejsa! tady jest tučné živobytí. (Vzav nejbližší dívku vskočí do kola.)

Chvojka. To jest za krušny náhrada! — (Učiní taktéž.)

Oliva. Ať jsou živy poslední prázdniny! (Pustí se za nimi.)

Rozpuk (z počátku dosti s chutí se válel, leč čím čerstvěji se tančí, tím ouzkostněji ducha popadá, až konečně na stolici svou padne, a polomrtvý zůstane na ni ležeti).

Jilek (když hudba přestane, k dcerám Lebedovým). Račte odpustiti, pánové! a krásné paničky, čili slečinky —

Růžena, Hortensie, Anjelika. Slečinky! slečínky! —

Jilek. Že jsme se do cizí rozkoše vmísili. — Jsme cestující akademikové, veselých rodičů dítky, a takový staročeský válčík jest nakažlivý, čarovně svodlivý, co krev a mléko na tvářích spanilých dívek. (S úklonkem k dívkám.)

Bolehlav. Račte dovoliti, já jsem prošel svět, a viděl jsem, že jinochové uhlazených mravů vždy jsou vítaní hosté.

Jilek. Prosíme, račte ve svých ochladcích a ve svém občerstvení pokračovati; též i my své zuby, svůj jazyk, své hrdlo a svůj žaludek s důvodnou žádostí do zdejších špižíren a sklepů vypravíme. (Ještě způsobněji se pokloniv obrátí se ke stolu v pravo, kdežto k němu soudruzi jeho, jakož i Jalovec s ostatními strážníky přisednou.)

Bedrník (jenž opět pilně pije). Ten pamatuje na jazyk a na hrdlo, to jest můj muž!

Anjelika. Roztomilý jinoch! (Bedlivé se po právnících ohlíží.)

Rozpuk (poněkud vydechnuv žádostivě jí). Ten dobře ví, proč mu pán Bůh zuby a žaludek dal, líbí se mi ten panák!

Hortensie. Mně také! (Ke stolu v pravo pokukuje.)

Bolehlav (pije kávu). Já jsem prošel svět, a u-

mím to považiti. Ten mladík se svou spůsobností všudy štěstí udělá.

Růžena. Všudy, všudy! jestiť zrno a jádro spanilých mravů! (Taktéž k stolu v levo zraky své upírá.)

Jilek. Tady nám dobře bude býti, tady zůstaneme. Co myslíte, pane Jalovče?

Jalovec. Nemáme na pospěch.

Chvojka. He, hostinská čeládko!

Kuklík (přikvapí). Tu jsme!

Jilek. Ejhle! nejsi ty můj průvodce do Marešova?

Kuklík. I arci! vždyť jsem Vám povídal, že půjdu dnes na posvícení.

Olira. Sklepnickou povinnost zastávati?

Kuklík. Jsem tady k službám vzácných posvícenských hostí, proto že mne tatík Krušina poněkud vycepoval.

Chvojka. Našels-li pak tu také svou Černušku?

Kuklík. Což jste ji ještě neviděli? To věřím! — Vidíte tamto tu nafouknutou tvář, jako plný měsíc? To je má Černuška, he he he! udělejte jí, panáčkové, tu nečest, a proveďte ji.

Jilek. Má se státi; prve však pokrm a nápoj těmto našim pánům hostům. Pivo, víno a příkusek, co nejlepšího, nejskvostnějšího a nejdražšího jest!

Kuklík. Co nejdražšího, ano! toho se budeme držeti. (Odkvapiv přináší láhve s vínem a pokrmy.)

Jalovec (jídlem, zvláště pakpitím nade všecky předčí).

Bedrník. Zapomínáte na svůj slib, má spanilá Anjeliko! chtěla jste se mnou bumbálkovati.

Anjelika (jsouc s pozorností svou u stolu v pravo). Pojedeme, pojedeme; jen tak nepospíchejte!

Rozpuk. Krásná Hortensie! mějte se k tomu, pokud jest na kostích ještě kousek masa.

Hortensie (jako Anjelika). Snad nebude tak zlé, kdyby mne některý do kola vzal!

Bolehlav. Ušlechtilá Růženo! káva vystydne.

Růžena (taktéž). Přicházejí bez pochyby z Prahy, jest to na nich viděti!

Rozpuk. Tahový štilípák do kola se hodí; leč —

Hortensie. Jezte, jezte, jest Vám přáno! (Hledí pryč.)

Bedrník Na Vaše zdraví, sličná nevěsto!

Anjelika (taktéž). Ať jsou zdrávi páni hosté!

Bolehlav. Račte dovoliti — (vezme Růženu za ruku).

Růžena (se mu vytrhne). Nu ano, prošel jste se svým plátnem svět, a nabyl jste mnoho zkušenosti; jenom mne ní netrapte. (Hledí opět na levo.)

Bolehlav. Račte dovoliti, prošel jsem svět, a

takovou roztržitost jsem nikde neviděl. Zdá se, co ti mladí páni přišli, že jsem tady zbytečný.

Bedrník. A já taktéž. (Pije.)

Rozpuk. U všech všudy fanfarum, a já s Vámi! (Udeří na stůl.)

Růžena, Hortensie, Anjelika (leknouce se vyskočí). Ha! Co jest? co se stalo?

Rozpuk. Má trpělivost se trhá, jako režný papír!

Bedrník. A mne srdce, jako kláda, leží pod pilou!

Bolehlav. Mně jest právě tak, jakoby mi rez na bělidlo padal! Chvála Bohu, že jsem prošel svět, a vím, co v tom pádu činiti mám. — He, sklepníku!

Kuklík (přiskočí). Tady jsem.

Bolehlav. Co jsme dlužni?

Kuklík. Hned se dáme všickni do počítání. (Odkvapí.)

Hortensie (polotajeně). Pánové! což Vás bazilišek uštknul, že se tak zběsile durdíte? Nezbuzujte prchlivostí svou pozornost ostatních hostů.

Bolehlav. Prošel jsem svět; leč takových pošetilců málo jsem našel, jenžto by se toliko popelem lásky svých nevěst chtěli zahřívati.

Růžena. Nastojte! lásku naši prachem a popelem nazývati!

Bedrník. Ano, trochu vlažného popele, nic jiného pro nás nemáte. Pramen mé ženichovské rozkoše středně se počíná kaliti.

Kuklík (přikročí k Bolehlavovi s tabulkou).

Bolehlav (rychle mu platí).

Rozpuk. Já vážím přes dvě stě liber, a takovým vychrtlým hejskům dávati přednost!

Bedrník. Já mám býti odkrojkem, a jiný jadernim prknem!

Rozpuk. Já mám býti žábalním, a jiný listovním papírem!

Bolehlav. Tiše, páni sousedé! Já jsem prošel svět, a vím, že slušno jest, abychom jak své, tak i také pověsti našich nevěšt šetřili. (Podá Růženě ruku.) Líbí-li se, má zápalná Růženo?

Růžena. Tedy nejsem ještě prach a popel, když jsem schopná k zápalu? ha ha ha! (Odcházejíc právníkům se dvorně poroučí.)

Rozpuk. Smím-li prositi o tu nevěrnou ručičku, má zálibná Hortensie?

Hortensie. Vyť jste tu ještě čtvrt kejty nechal, můj žábalný papírku! — ha ha ha! (Odcházejíc taktéž.)

Bedrník. Naše cesta jde za nimi, má prahnoucí Anjeliko! (Podá jí ruku.)

Anjelika. Nuže, tedy prahneme oba: Vy žížní, můj outlý odkrajku! —

Bedrník. A Vy laskominou na cizí lahůdku!

Anjelika. Ha ha ha! (Odcházejíc učiní taktéž.)

Právníci (vstavše s úklonami je provázejí, a když oni zajdou, s hlasitým smíchem se vracejí.) Ha ha ha ha!

Kuklík. Smějte se!

Všickni (se smějou).

Jilek. Venimus, vidimus, vicimus.

Oliva. To náleží také k posledním prázdninám!

Chvojka. Jest mi líto, že jsme ty řevnivé ženichy poněkud nepokoušeli!

Jalovec (podnapilý). Může se to ještě státi.

Jilek. Až po druhé; nyní se navraťme k posvícení! (Jde mezi mladý lid.) Nezahálejte, jinoši a dívky! — Eihle! tuť jest také náš bělounek Pohořalský. Kde se radost rozsívá: tam jsi ty nejpilnější rolník. — Dejte mu láhev dobrého vína; na mou outratu, to se rozumí!

Pohořalský. To jest diamantový nápad. Víno dělá posvícení. Zaplať pán Bůh!

Jilek. Přede vším plať ty svou posvícenskou hudbou. Slyším, že tady máte svou vlastní národní polku. Zahrej ji, staroušku! a zatancujte, vy švarní mládenci! Jest posvícení, a my slavíme své poslední prázdniny!

Oliva. V zajetí sice; ale to náleží také k posledním prázdninám!

Kuklík. S chutí do toho! ať se práší!

Jinošiadívky (pokročí a tancují).

Pohořalský (hraje).

Jalovec (a ostatní strážníci, každý na své stolici, pomalu usnou).

Výjev devátý.

Konvalina. Jahodník. Ostatní Vratislavští. Předešlí, k posledku Krušina.

Konvalina. Ha, na mou drahou čest, tu jsme jich konečně došli!

Chvojka. Co vidím? naši noví přátelé!

Konvalina. Ano, Vaši noví, ohněm zkoušení přátelé!

Jilek. Vítejte nám! teď budeme teprv veselí. Teď ať se tatík Bachus na sváteční, na posvícenskou obět těší!

Oliva. Ano, bratři! tady buď dnes naše Praha a Vaše Vratislav!

Jilek. He! sklepníku! stav vojsko svého sklepa do šiku! Budiž boj s tvými láhvicemi, pokud jim všem hlavy a krky nezurážíme!

Konvalina. Ustaň, pane kamaráde! Velikým sli-

bem jsme se zavázali, že prahnoucí hrdla ani vínem, ani naší Vratislavkou nepovlažíme, pokud Vás z hanlivých okovů nevyprostíme. (Ukáže při tom na strážníky.) — Aha! vidím, že jste již sami prameny své vazby důmyslným zubem překousali. Opili a uspali jste ty ostrozubé draky. Nuže, ať tady spějí do zejtřejšího dne: my se budeme zatím v Zámrských kách po skalním městě procházeti.—Rychle pokročme, páni kamarádi!

Jilek. Jak pozoruju, stopujete nás v zajetí s bratrským tím úmyslem, abyste nás vysvobodili? Krásný to důkaz akademické dobromyslnosti! (Tiskne Konvalinovi ruku.)

Chvojka (k Jahodníkovi). To nás těší, poznali jsme věrné přátely! (Tiskne mu ruku.)

Oliva (k ostatním Vratislavským). Vy jste šlechetní jinoši! Zavdejte nám příležitost, stejnou mírou Vám odplatiti. (Tiskne jim ruce.)

Jilek (vedu Konvalinu dál v pravo). Avšak nelze nám tohoto přístojenství Vašeho použiti.

Konvalina. Proč?

Jilek. Jsi-li právník, pane bratře! jako já: snadně tomu porozumíš. Budeť v životě občanském naší povinností, co pravého jest, všudy hájiti, a všecko bezpráví zamezovati. My jsme propadli zákonu —

Konvalina. Vímtě, co se stalo; žádného přestupku jste se nedočinili —

Jilek Hlouposti jsme se dočinili. a té musíme pykati, pokud zemskému nařízení neučiníme zadost.

Konvalina. Tato tvá velikomyslnost jest na nepravém místě. Vy musíte s námi! Na svobodu!

Jahodník. Rychle odtud pokročme!

Ostatní Vratislavští. Na svobodu! na svobodu!

Konvalina. A kdybychom Vás násilím odtrhnouti měli

Jahodník. S námi pojďte, my jsme tří na jednoho.

Ostatní Vratislavští. Na svobodu! na svobodu!

Jilek (přiskočí k Jalovcovi a silně ním zatřese; tak i také ostatní strážníky budí). Zhůru, pánové, zhůru!

Jalovec (sebou trhne). Nese dábel pašery? chopte se jich!

Strážníci (vzchopivše se). Co jest?

Jilek. Berme se dále k svému cíli.

Jalovec. Dosti na to času!

Jilek. Celá hodina vypršela, těžko bude Vám se zodpovídati.

Jalovec (klade opět hlavu). Nevěděl bych, jakého zodpovídání!

Jilek. Tito naši přátelé chtějí nás docela na jinou stranu obrátiti.

Jalovec. Dobře dělají!

Jilek (potřásá ním). Pravím Vám, že nás chtějí přes moc unesti!

Jalovec. Naložte jim krůsny!

Jilek. A však my musíme s Vámi na Skalku?

Jalovec. E, Skalka sem, Skalka tam! Pan Lebeda není naším zákonem! (Opět usne.)

Jilek (k strážníkům). Nuže, pánové! tedy čiňte Vy svou povinnost. Odveďte nás, kam nám cesta jest vykázana.

Konvalina. Toho ať se neodvažují! Na mou drahou čest, s krvavými hlavami na koty bráti se budou! —

Jahodník. U velikého krále, ať ustoupí po dobrém! —

Strážník první. Komu máme ustoupiti? Kdo nám hrozí násilím? (Vytasí zbraň.)

Ostatní strážníci (taktéž).

Konvalina. Páni bratři, jděte napřed! Nedáme Vás od zadu přepadnouti! — Kamarádi! jest to věc naší cti se týkající. (Pozdvihne hůl.)

Ostatní Vratislavští (taktéž).

Jahodník. Kterouž my také se cti vyšermujeme!

Ostatní Vratislavští. Na svobodu naše přátely, a nebo budiž boj!

Strážníci. Boj s námi? Pošetilci, zakuste toho! (Padnou na ně.)

Vratislavští (se brání).

Právníci (vrhnou se mezi ně a roztrhují je).

Kuklík. He, pánové! chtěli jste se s našimi láhvicemi potýkati. Chraň nás Bůh krvavého posvícení!

Lid (vstav k nim do předu se hrne).

Krušina (zadu vkročiv). Hola! jaká to tu strašlivá chumelice? — (Prodere se lidem do předu.) Vždyť jsem si to pomyslil, že se dostali v tuhou šarvátku s pomezní stráží. — Pokoj budiž mezi Vámi! (Mezi tím, co obě strany divě na sebe vrážejí, a Krušina mezi ně cestu si klestí,

opona čerstvě spadne.)

Dějství třetí.

Čistý pokoj v Lededovu dvorci. Hlavní i postranní vchod. V levo stolek, před ním seslička. V pravo, dále do předu, taktéž dvě sedátka.

Výjev první.

Lebeda, Růžena, Hortensie, Anjelika.

Růžena (sedí v levo).

Hortensie a Anjelika (sedí v pravo, jakoukoli ženskou prací se zanášejíce).

Lebeda (stojí v prostředku mezi nimi). Pravím Vám, že mne co nejdříve připravíte do hrobu! — Pane otče! pane otče! — Od té doby, co jste přestaly tatínkem mne nazývati, musím se vždycky násilně pamatovati, že jste mé dítky!

Růžena. „Tatínku!“ kterak to sprostě a všedně zní!

Lebeda. Běda Vám, že Vám to sprostě zní! — Vaše matka — Bůh jí dej na nebesích hojnost té slávy, které se tady nemohla nasytiti! — zejtra jest den jejího úmrtí, a pročež ji povinnovaně opět oželím a opláču — má celou tu Vaši nezdaru na svědomí! Věděla dobře, že jste na švestce očkovány, a chtěla Vás mermomocí v broskve přeštěpovati. Teď z toho mám, že nejste ani broskve ani švestky.

Růžena. Jaké to přirovnání, pane otče!

Lebeda. Nejprvé jsem musel svůj příhodný a slavně zřízený mlejn prodati —

Hortensie. „Mlynářovy dcerky!“ — až po mne mráz jde.

Anjelika. Teď jest pan otec statečníkem, a my jsme slečny.

Lebeda. Starého ďábla! Mám třistakorcový dvorec, a pročež jsem rolník, a Vy rolníkovy dcery. (K Růženě.) Tehdáž jsi byla má poslušná Mařenka —

Růžena. Pro Bůh Vás prosím, pane otče, zapomeňte na to selské jméno.

Lebeda (k Hortensii). Ty pak má bohabojná Kateřinka —

Hortensie. Hú! to mně vždycky všickni ti nešťastní lidé u svaté Kateřinky v Praze napadnou!

Lebeda (k Anjelice). A ty má roztomilá Voršilka —

Anjelika. Tak se jmenuje naše pasačka. Červená mne poleje, když ji slyším volati!

Lebeda. Potom nebylo svatého míru v domě, až jsem, z Prahy Vás povolav, do Vratislavi na ušlechtění a způsobnění mravů Vás poslal. Bohužel, žejste se znezpůsobnělé do otcovského sídla navrátily!

Růžena, Hortensie, Anjelika. Ach! krásná, rájská Vratislav!

Lebeda. Srdce Vaše jest otrávené! Pro počestnost a šlechetnost mužskou nemáte ani citu!

Růžena. Pro pravou šlechetnost mravů srdce naše hoří!

Hortensie. Slechetnost našich ženichů pozůstává v sprosté dobromyslnosti!

Anjelika. Můj pan pilař, a šlechetnost! — Hahaha!

Lebeda (k Růženě). Co máš proti panu Bolehlavovi?

Růžena. Že se svým plátnem prošel svět, a odmlouvá a odporuje, dřív než jsem ještě promluvila.

Lebeda. Stav se pět měsíců němou, a odnaučíš ho tomu. (K Hortensii.) Co má pan Rozpuk za chyby?

Hortensie. Že se co nejdříve rozpukne.

Lebeda. Snadno ti bude obručemi moudrosti a přívětivosti ho potáhnouti. (K Anjelice.) A proč se tobě pan Bedrník nelíbí?

Anjelika. Právě proto, že netoliko jménem, ale i tělem a duší svou bedrník jest. Musela bych celý den u sudu seděti, a jemu natáčeti.

Lebeda. Mysli si, že se s žížní narodil, a že jest to materní znamínko, kterému člověk přivykne. Zkrátka, hleďte jen, láskou a milostnosti svou srdce jejich opanovati, a uděláte z nich, co samy budete chtíti! — Dejte si říci, dcerušky! jděte za nimi do zahrady, a smiřte se s nimi.

Růžena (vstane). Budiž tak! Prohřešily jsme

se proti společenské způsobilosti: a pročež slušno, abychom ruku podaly k smíru; nechať toliko proto, abychom si ukrátily čas. — Pojdte, sestřičky! zeptám se mého pláteníka na jeho sklady po světě, a bude zas dobře!

Hortensie. Budu svému papírníkovi vypravovati, jak krásně se srnčí zadek k večeři peče: a on se vděčností rozplyne.

Anjelika. Já pak svému pilařovi se vší vážnosti oznámím, že se dnes načne nový sud, a otočím ho okolo prstu, byťby ještě tlustší byl, nežli pan Rozpuk! Ha ha ha! (Odejdou postrannými dveřmi.)

Lebeda. Kéž pak by Lel a Polel — a nebo jak se ti bůžkové jmenují — jedenkráte nade mnou se smilovali, a několik čarovných a bravých ženichů mi poslali!

Výjev druhý.

Oliva, Jilek, Chvojka, Jalovec, předešlý.

Lebeda. Ejhle! co to?

Jalovec. Pane Lebedo! můj pan úředník odesílá Vám tuto tři švarné ženichy —

Pravníci (mezi sebou). Ženichy — ?

Jalovec. S tou přátelskou prosbou, abyste je hostinsky přijal, a nějaký čas na svém statku přechoval.

Jilek. Jaká to překvapující podoba? (K Lebedovi.) Pane! neměl jste sestru?

Lebeda. Měl jsem jich pět, a dvě až posaváde mám. Proč?

Jilek. Sestru Jilkovu?

Lebeda. Ano, to byla Johanna, provdaná za lékaře Jilka, který se brzo za ní do hrobu odstěhoval.

Jilek. O můj drahý pane strejčku! (Padne mu okolo krku.)

Lebeda. Co jest to? — jste Vy snad —

Jilek. Vaší sestry jediný syn — Váš sestřenec.

Lebeda. Miroslav?

Jilek. Miroslav, ano!

Lebeda. Ten rozpustilý nezbedník, co mne jednou, jako pachole, s matkou navštívil?

Jilek. Ano.

Lebeda. A v čeledníku slepá kuřata do másnice vházel, tak že středného másla z toho natloukly?

Jilek. Ten samý. A však to bylo docela v jiném kraji, ve mlejně —

Lebeda. Ten jsem dávno prodal, a tady jsem se zakoupil.

Jilek. Jaký to tu oufad zastáváte, že nás sem k Vám co vězně posilají?

Lebeda. Smutný a obtížný oufad otce tří hladkotvářných dcerušek.

Jilek. Co slyším, mám snad také krásné sestřeničky?

Lebeda. Počítají se su krásnému pohlaví.

Jilek. Jest pravda, pamatuju se ještě na tu kudlatou Mařenku —

Lebeda. Pst! (Kryje mu rukou svou ústa.) Chraň se toho mařenkování! Teď se jmenuje Růžena, druhá Hortensie a třetí Anjelika.

Jilek. Tedy tři, pro každého jedna! — Kde jsou, kde, ať je bratrsky políbím?!

Lebeda. V zahradě —

Jilek. Kudy tam?

Lebeda. Těmito dveřmi —

Jilek. Pojďte, bratři! blahopřístojnost žádá, abychom spanilým sestřeničkám bratrskou poklonu učinili.

Chvojka. Tu nejhlubší a nejstkvostnější!

Oliva. Náleží to také k posledním prázdninám! (Všickni tři odkvapí postrannímí dveřmi.)

Lebeda. Toho štěstí jsem se nenadál! — Děkuju Vám, pane Jalovče! žádanějších hostů nemohl jste mi přivésti.

Jalovec. Ti zajisté nezarmoutějí.

Lebeda. Sejděte napřed dolů, přijdu hned za Vámi, a vyprázdníme láhev melnického na Vaše zdraví.

Jalovec. Třeba dvě, račte poručiti. (Odejde.)

Lebeda (sám). Hlava mi plamenem hoří, kterak mne to překvapilo. — Leč nevím, zdali jsem moudře

učinil, že jsem je do zahrady poslal. Dívky se tam právě se svými ženichy smiřují, a ti jsou žárliví, jako turecký paša. Musím tam co hromosvod sám — (Chce odejíti.)

Výjev třetí.

Heřmánek, Kmínek, předešlý.

Lebeda. Aj, bratře Heřmánku! ty přicházíš také ve vlastní úřednické osobě — ?

Heřmánek. Poblahoslav tě Bůh, starý příteli!

Kmínek. Dobrý den, pane Lebedo!

Lebeda. Co Vás tak najednou —

Heřmánek. Nech se dříve ptáti mne. Dostavili se Ti tři jinochové?

Lebeda. Jak se Ti, příteli! odměním? Tys můj bratrský žert v tak krásnou opravdivost obrátil.

Heřmánek. Ať to jen opravdové následky nemá! To mne právě sem žene. Tobě k vůli překročil jsem jak živ ponejprv meze úřední své mocnosti —

Lebeda. Aha! rozumím, proto je pan Jalovec doprovázel! — O, nedělej si ouzkostné myšlénky!

Heřmánek. Jsoutě to na ostro kovaní právníci.

Lebeda. Ty nevíš, žes mi sem sestřence poslal!

Heřmánek. Aj, tedy předce —

Lebeda. To jsou chlapíci, ze samých blesků ustvořeni. Ještě Tobě pěkně poděkuji.

Heřmánek. Nuž, teď mne to teprv těší!

Lebeda. A pročež pojďme raději dolů, ať se ochladíte a občerstvíte po té ouzkostné cestě.

Kmínek. Pane Lebedo! přicházím si, dle Vašeho vyzvání, nevěstu namluviti.

Lebeda. Pozdě, pozdě! Mám ženichů plnou zahradu; nevím, zdali se na Vás co dostane, Vy licoměrný kulíšku! ha ha ha! (Odejdou.)

Výjev čtvrtý.

Zahrada. Stromoví a květiny. V pravo z druhu lavice. Bolehlav, Růžena.

Bolehlav. Pravím Vám, krásná Růženo! já jsem zkusil svět, a poznal jsem křehkosti lidské. Leč kdo tak opravdově chybu svou uznává a lituje, jako Vy: tomu se nesmí brána k smíření zavírati.

Růžena (podává mu ruku). Tedy odpuštěno a zapomenuto?

Bolehlav. Na všecky věky. S okřídleným srdcem běžím k panu otci, a řeknu mu, že mi tato hodina dražší a vzácnější jest, nežli všecka bělidla na horách krkonošských. (Odejde.)

Růžena. Tu to máme! ha ha ha! (Usedne na lavici.)

Výjev pátý.

Rozpuk, Hortensie, předešlá.

Rozpuk (utírá si zaslzené oči). Prosím Vás, spa-

nilá Hortensie! nemluvte o tom, pevné skály srdce mého počínají se pukati.

Hortensie. Udeřil jste na stůl, tak že mi to celou duší proniklo.

Rozpuk. Soused Bolehlav zavdal k tomu příčinu, on ve mně ten vztek rozdechoval.

Hortensie. Nebudete se již nikdy vztekati?

Rozpuk. Upečte mi vrabce místo topana, kdykoli se na Vás osápnu.

Hortensie (podává mu ruku). Z poupěte tohoto závazku vykvetá mi naděje, že bude tři sta let pokoj mezi námi.

Rozpuk. Dýl, dýl! — Poletím k panu otcovi, dám si přinésti rosolované podsvinče, a budu mu vypravovati —

Hortensie. Komu? tomu podsvinčeti?

Rozpuk. Hehe! potutelná čtveračko! — budu panu otci vypravovati, kterak se milujeme. Zatím pomyslete na nevěstský věneček a na svatební roucho, má cukrovaná hubinko! (Odejde.)

Hortensie. Vidíš, jak se valí to napasené jeňátko? ha ha ha! (Přisedne k Růženě.)

Výjev šestý.

Bedrník, Anjelika, předešlí.

Bedrník. Upokojte se, má litostivá Anjeliko!

Bedrník všecko hojí; i zahojíť on také Vaše raněné srdce.

Anjelika. O, vy muži jste tvrdí, jako obláskový kámen!

Bedrník. Jako diamant! Tvrdíjsme, to je pravda; za to ale také pevní a stálí, jako naše hory. Vy naproti tomu jste měkké, jako máslíčko, a rozplynete se ohnivým zrakem každého jinocha.

Anjelika. Budu se chrániti těch ohnivých zraků!

Bedrník. Vaše oči budou toliko pro mne?

Anjelika. Pro Vás.

Bedrník. Toliko můj hlas bude uchu Vašemu hudbou?

Anjelika. Tím nejsladším liboznění!

Bedrník (podá jí ruku). Nuž, tedy jsem opět Váš milostivý Bedrníček. Na rychlost pospíším k Vašemu otci, dám si natočiti z toho plného sudu, a promluvíme o přípravách k brzkému sňatku! Bavte se zatím blahodějnou myšlénkou na svého věrného Bedrníčka. (Odejde.)

Anjelika. Ha ha ha!

Růžena a Hortensie (vstanou).

Růžena. Nuže! zarejdovaly jsme s nimi do staré koleje. Máme s nimi dále jeti, čili nic? To jest důležitá otázka, to jest mezník mezi živobytím a smrtí!

Hortensie. Jestli že nám nebesa brzo něco lepšího nesešlou —

Jilek (dále v zahradě). Růženo! krásná hvězdo tohoto hradu! Růženo! kde jsi?

Chvojka (taktéž). Hortensie!

Oliva (taktéž). Anjeliko!

Anjelika. Slyšte! to jsou z nemračných větrů anjelské hlasy!

Výjev sedmý.

Jilek, Chvojka, Oliva, předešlí.

Jilek. Ha! tady jsou ty libovonné květinky! — Která se jmenujete Růžena?

Růžena. Já, já!

Jilek. Má, roztomilá sestřeničko! (Padne jí okolo krku.)

Chvojka. Volám stříbrozvučné jméno: „Hortensie!“

Hortensie. Tady jsem!

Chvojka. O, že jsem to hned v posvícenském hostinci nevěděl! (Obejme ji.)

Oliva. Anjeliko Tys to, a žádná jiná, to mi praví můj prorocký duch! (Obejme ji.)

Růžena. Pánové! překvapili jste nás — tys můj bratranec?

Jilek. Miroslav Jilek, Tvůj bratranec!

Chvojka. A já jeho bratr Stanislav.

Oliva. A já jejich bratr Jaroslav.

Růžena. Proto se hned v prvním okamžení nebeským bleskem láska k Tobě ve mně roznítila!

Hortensie. Proto mé srdce tak náramně tlouklo! —

Anjelika. Proto citové hradby mých prsou hrozili rozbořiti.

Růžena, Fortensie, Anjelika. Vítejte nám tedy, sladcí bratránkové! (Každá svého obejme.)

Výjev osmý.

Bolehlav, Rozpuk, Bedrník. Předešlí.

Bolehlav. Račte dovoliti, dobře-li pak jsem radil, abychom ty hejsky stopovali, že se nám do našeho loviště kradou? — Já jsem zkusil svět!

Rozpuk (vykřikne). U všech všudy fanfarum!

Dívky (leknouce se, vykřiknou a odskočí). Ach!

Bedrník. To jest pěkné nadělení! (Všickni tři jdou do předu, a mluví rychle za sebou.)

Bolehlav (k Růženě). Račte dovoliti, odpuštění a zapomenutí odvolávám.

Rozpuk (k Hortensii). Kdo zrušil ten třistaletý pokoj? —

Bedrník (k Anjelice). Vaše oči jsou toliko pro mne? a můj hlas jest jedinou Vaší hudbou?

Růžena (představujíc Jilka). Pane Bolehlave! můj drahý bratranec, Miroslav Jilek. (Poklonivši se, podá Jilkovi rameno a s ním v pravo odejde.)

Hortensie (taktéž). Můj laskavý Rozpuklíčku! představuji Vám svého milovaného strejčka Stanislava. (Odejde s Chvojkou.)

Anjelika. Můj blaholéčný Bedrníčku! tento pán jest dávno čekaný příbuzný Jaroslav. (Odejde s Olivou.)

Bolehlav. „Můj drahý bratranec Miroslav!“

Rozpuk. „Milovaný strejček Stanislav!“

Bedrník. „Dávnočekaný příbuzný Jaroslav!“

Bolehlav. A nechají nás tu státi, jako kůly v plotě! —

Rozpuk. Moje mi alespoň řekla: „Můj laskavý Rozpuklíčku!“

Bedrník. A moje mně: „Můj blaholéčný Bedrníčku!“

Bolehlav. Račte dovoliti, pánové! já jsem skusil svět —

Rozpuk. I starého velbloudа máme z Vaší zkušenosti! Poraďte raději, co teď dělati!

Bedrník. Ano, co teď dělati!

Pohořalský (vzdálí hraje a zpívá):

„Kdo mne miluje, já jeho víc,
A kdo mne málo, já jeho nic!“

Rozpuk. Ten má dobře, to jest ta nejmoudřejší rada. Kdo mne miluje, já jeho víc, a kdo mne málo, já jeho nic! — Dle toho se budeme říditi, krásná Hortensie!

Bolehlav. Račte dovoliti —

Rozpuk. Nic neráčím dovoliti!

Bolehlav. Otec bude nejlépe věděti, jsou-li strýčkové, čili nic.

Bedrník. To jest pravda.

Rozpuk. Tak bych také soudil.

Bolehlav. A jest-li tomu tak: musejí se tomu strýčkování vysaditi meze.

Bedrník. Hodně široké!

Rozpuk. Hluboké příkopy!

Bolehlav. A pročež k otci!

Rozpuk. Zasedneme si k tomu rosolovanému podsvinčeti —

Bedrník. A k tomu pivu z plného. Pak uvidíme, s jakou te radou se potážeme.

Rozpuk. Pojďme tedy. (Odejdou pravou stranou.)

Výjev devátý.

Oliva, brzo na to Pohořalský.

Oliva (ouzkostlivě se ohlížeje přijde levou stranou). Hu! neslyším, nevidím ani necítím! Za tu krátkou dobu více slibů plamenné lásky a železné věrnosti mi učinila: nežli jich pokolení ženské za padesát let vyplnilo. Obvinula se okolo mých ubohých prsou jako sáhodlouhý had, a zadrhla mne, že sotva dychám!

Pohořalský (za stromy). Pšt! pšt!

Oliva (se lekne). Snad ji rarášek nemá v patách za mnou? (Ohlíží se.) Jsi ti to, starý zpěváčku! Přikroč bliže! Co ty tu děláš?

Pohořalský. Věděl jsem, že se tady na noc něco pánů sejde — ale — jest tady jaksi těsno.

Oliva. Těsno! těsno!

Pohořalský. Také jsem chtěl věděti — proto že jste tak dobří a veseli panáčkové — jak to asi s tou Vaší vazbou vypadá?

Oliva. Bolestně a smutně!

Pohořalský (polotajně). Toužíte-li po svobodném povětří —

Oliva Toužím, toužím!

Pohořalský. Tam na zadním konci jsou malá dvýrka —

Oliva. Otevřena?

Pohořalský. Otevřena.

Oliva. Tedy pryč, čím dál, tím líp. Přátelům mým vyřiď, že budu v Zámrskách čekati. Pojď! pojď!

Výjev desátý.

Anjelika, předešlí.

Anjelika. Aj, aj, strejčku! skoro se na tebe hněvám. Zmizels mi, jako duch!

Oliva. Pomysli si! tu ten dědoušek přináší mi

zprávu, že na mne v Krušinově houdě psaní s černou pečetí čeká.

Anjelika. Proč pak je nepřinesl?

Oliva. Také jsem povídal. I musím tedy na rychlost —

Anjelika. Mne opustiti, jenžto tebe více, nežli zámek a všecky statky svého otce miluju. Smrt sobě udělám!

Oliva. Považ, aby tak můj otec, a nebo matka —

Anjelika. Kolikrát pak budou umírati? Vždyt nemáš otce ani matky?

Oliva. Je pravda; ale —

Anjelika. Milenka snad? Dejž ji Bůh radostné z mrtvých vstání — Víš-li co! — Tu, starouško! máš tvrdý tolar —

Pohořalský. Zaplať pán Bůh!

Anjelika. Běž do Krušinovy boudy, a přines ten list. — Ty pak, nejdražší perlo mého živobytí! pojd se mnou. Ukážu Ti svou zahrádku a besídku v ní, kterou bůžkové Lel a Polel sami sroubili.

Oliva (stranou). O poslední prázdniny! (Odejde s ní).

Pohořalský (sám). Běda jemu, to jsou teprv nebezpečná pouta! — ale opět dosvědčila se má stará zkušenost, že nejsou peníze snadněji k vydělání, jako u zamilovaných dívek. To jsou ty největší marnotratnice!

Výjev jedenáctý.

Jilek. Chvojka. Pohořalský. Brzo na to Krušina.

Chvojka. Přisáhám li, bratře! že budu raději krůsnu nositi, svou největší nepřítelkyni!

Jilek. Bratře, mně se děje právě tak. Zůstanu-li tady do zejtřka: uvidíš, že mne má šílená sestřenička láskou svou rozdrtí!

Chvojka. To jsou praví upírové! V kanceláři u pana úředníka stálijsme, jako hříšníci, před soudcem; avšak tam bylo svobodné povětří proti tomuto vězení! Krakonoš nás sem v největším svém hněvu zakramařil!

Jilek. Avšak pomni, bratře! předně, žebych byl svého dobrého strýce nepoznal —

Chvojka. Tvůj strýc jest dobrý, to je pravda. Za druhé?

Jilek. Že to také náleží k posledním prázdninám!

Chvojka. Do smrti budu na ně naříkati: jestli že mne strážný můj cherub brzo odtud nevyprostí. V takových klepetách jsem nikdy nebyl!

Pohořalský. O victoria! již jest tady ten strážný cherub!

Krušina (přišed levou stranou). Tatík Krušina měl dobrý nos! Zvětřil Vás tady.

Chvojka. O kéžbychom byli ve Vaší boudě!

Krušina. Což jste ještě ve vazbě?

Jilek. Hůř, hůř!

Krušina. Snad nemáte na několik let do žaláře?

Chvojka. Mnohem hůř!

Krušina. To byste museli jen do ženských okovů upadnouti!

Chvojka. Uhodl jste!

Krušina. Jsou-li Vám obtížné, potrhejte je!

Jilek. Našel jsem tu zlou náhodou svou sestřenici.

Krušina. Tím lehčí práce! Pojďte se mnou! Tatík Krušina se podívá, kdo Vám zamezí do jeho boudy cestu.

Jilek. Tiše, tiše! násilně se tu nelze prosekati; musíme se potajně vytratiti.

Krušina. Tatík Krušina od jakživa rovnou cestou chodil. Leč — jest-li tu někde pokoutní bránka, kudy bychom mohli upláchnouti —

Pohořalský. Je, tatíčku! je! Povedu Vás.

Krušina. Tedy pryč odtud! (Chtějí levou stranou odejíti; leč v oustrety jim vejdou:)

Výjev dvanáctý.

Růžena. Hortensie. Brzy na to Oliva s Anjelikou, Předešlí.

Růžena. Tu jsou panáčkové! Baví se tady se

starým houslistou a s horníkem: co my tam touženbností po nich umíráme.

Jilek. Považte si, drahé sestřeničky! tu k našemu hostinskému, k počestnému Krušinovi, došlo poselství, že se máme neprodleně k nastoupení přípravy k budoucímu ouřadu do hlavního města dostaviti.

Růžena. Přípravy k zasnoubení předcházejí.

Hortensie. Nejprvnější právo mají nevěsty!

Chvojka (před sebe). Nevěsty, zasnoubení — pomoz Bůh!

Růžena. Nemysli teď na nic jiného, nežli na svou věrnou Růženu! (Obejme Jilka.)

Hortensie (k Chvojkovi). A Ty na nic, nežli na svou milující Hortensii! (Přivine se k němu.)

Anjelika (přivede Olivu levou stranou). Tu se podívej, Ty nestálý prchlíku! kterak Tvoji bratři sestřičky mé celují! — Pomyslete si, pan Jaroslav má důležitější věci, nežli s nevěstou svou milouškovati!

Růžena. Snad Ti nechtěl také uklouznouti, jako nám naši ženichové? O nevěrné pokolení mužské!

Hortensie. Nadarmo svými řetězy cukají a trhají; my se jich nespustíme.

Jilek (nesnadně). A však musíme prve s Vaším otcem —

Růžena. Náš pan otec hledí toliko na hodnost a na slušnost; ostatně máme svobodnou vůli.

Výjev třináctý.

Vratislavští. Na to Lebeda. Heřmánek. Kmínek. Bolehlav. Rozpuk. Bedrník. Předešlí.

NB. Všecky osoby, které tady zůstanou, ať hledí pomalu u prostřed jeviště se umístiti; jelikož před nimi proměna se stane.

Vratislavští (jsou jakž takž co pomezní strážníci ustrojeni. Jeden ma čepici, druhý klobouk; jeden šavli, druhý kord, třetí starou ručnici, a t. d., jak jsou to v čerstvosti sehnali).

Konvalina (zádu). Ha! tu je máte! v růžových to okovech; avšak jsou to také okovy! Tady buď padneme, a nebo je vysvobodíme, jsou-li ještě v nevolnictví. Přisáhejte!

Ostatní Vratislavští. Přisáháme!

Konvalina. Nyní k outoku! (S Jahodníkem a s Bavlníkem poněkud do předu pokročí. Ostatních sedm zádu postaví se vedle sebe tak, aby následující skupení zavírali.)

Chvojka. Co slyším? Konvalinův hlas!

Jilek. Vratislavští přátelé!

Oliva. Ty věrné, upřímné duše!

Konvalina. Rozkazem úřadu našeho, půjdou tito tři pánové s námi! (Zarazí se. S největším podivením.) Jest-li možná! — na mou drahou čest — Růženo!

Jahodník. U velikého krále — Hortensie!

Bavlník. Anjeliko!

Růžena, Hortensie, Anjelika. Kouzly a čáry, jaké to známé, sladkozvučné hlasy? (Blížejí se do zadu k nim.)

Jilek. Ὦ σώτῆρες!

Chrojka. O salvatores! *)

Oliva. Ochrancové naši! (Vezmou Krušinu a Pohořalského do prostředka, a levou stranou prchnou.)

Růžena. Konvalino!

Hortensie. Jahodníku!

Anjelika. Bavlníku!

Konvalina. Odpustilas mi, Ty má první a jediná lásko?

Jahodník. Myslili jsme, že jste z nevěrnosti k nám Vratislav opustily.

Bavlník. Pykali jsme!

Růžena. Velice jstę nás zarmoutili!

Hortensie. Krvavě jsme se s Vratislavou loučily! —

Anjelika. Ničehož jste o sobě vědĕti nedali!

Konvalina. Nadarmo jsme otcovské sídlo Vaše stopovali; až dnes přešťastnou náhodou —

---

*) σώτήρ, salvator, tolik co ochrance.

Růžena, Hortensie, Anjelika. Všecko budiž odpuštěno!

Konvalina. A jste opět naše?!

Růžena, Hortensie, Anjelika. Vaše! Vaše! — (Padnou sobě vespolně okolo krku. V tom vyjdou: pravou stranou Lebeda, Heřmánek, Kmínek a zůstanou zaraženi státi; levou pak stranou Bolehlav, Rozpuk, Bedrník, a taktéž s nemalým leknutím zarazí.*) Mezi tím, co všickni rozdílné své myšlénky a city tvářením na jevo dávají, promění se jeviště v krátký, leč nikoli v příliš krátký lesní prostor z druhého dějství.)

Výjev čtrnáctý.

Routa, Moruše, Kokoška s tobolkami na zádech: brzo na to Jilek, Chvojka, Oliva, Krušina, Pohořalský.

Routa. To jest to šťastné místo, kde jsem našla jejich přátely; snad že nám je Krakonoš sem přiloudí.

Kokoška. Naše krůsny jsou ty tam!

Moruše. Ná to jsme byly připraveny. Kdybychom jim jen tobolky mohly navrátiti.

Routa. Nebude-li jináč, půjdeme do Krušinovy boudy. — Tiše! co to?

---

*) Dobře by na divadle hra se tady skončila.

Pohořalský (hraje a zpívá).
Právníci (zpívají s ním):

„Já jsem jinoch svobodný,
Kráčím polem, lesem a. t. d.

Jilek (již na jevišti). Na svobodě! na svobodě!
Chvojka. Já jsem lehký, jako pták!
Oliva. Znovu jsme se narodili!
Krušina. Totě Vás skály musely tisknouti?
Jilek. Celá sněžka i s Vaší černou horou na nás ležela! Našim Vratislavským přátelům musíme tučný den ustrojiti. Tatíku Krušino! hleďte jim naše pozvání oznámiti, ve Vaší boudě že budeme vysvobození své slaviti.
Krušina. A co Vašemu dobrému strejci?
Jilek. Až se budeme s těmito horami loučiti, ještě jednou ho navštívíme. Zatím se mé lípavé sestřeničky do svých nejstarších a nejnovějších milovníků jak se patří zakousají. (Zahlídne dívky.) Ejhle! tutě stojí naši hosté, bujaré dcerušky krkonošských větrů! (Vezme Routu za ruku.) Vás mám dobrý duch ještě jednou v cestu postavil. Na Vašem zdravém, přirozeném srdci poněkud okřejeme!
Chvojka (přivine se k Moruši). Vy jste pravé pochoutky pro poslední prázdniny. Jste spokojeny s prstem, a nepopadáte celou ruku!

Oliva (u Kokošky). Zdráva budiž, černooká Kokoško!

Jilek. Vaše krůsny jsme pohřbili; a však obsah jejich Vám nahradíme.

Dívky (jednakaždá svlíkši se sebe tobolku právníkovi na záda ji upne).

Routa. Co tam bylo, zůstalo tam; my jsme to neviděly.

Jilek. A teď hraj, bělošku nás!

Pohořalský. Budu hráti, jen mou prosbu neoslyšte!

Jilek. Mluv!

Pohořalský. Až přijdete do Prahy, povězte tam, že jest starý Pohořalský ještě živ, a že sobě nad hrobem nic jiného již nepřeje, nežli, aby tam těm vlasti synům ještě jednou zahousti a zazpívati mohl.

Jilek. Povíme to, povíme!

Chvojka. Hejsa, dívky, do kola! přes hory a doly budeme tancovati!

Pohořalský (v levo napřed odcházeje, hraje).

Právníci (jeden za druhým tancují za ním).

Oliva (v tanci). Ať jsou živy poslední prázdniny!

Krušina. Há ha ha! (Jde za nimi.)

(Opona spadne.)

Druck von C. W. Medau.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PG 5038 K56P6
Klicpera, Václav Kliment
Poslední prázdniny